

Ministry of Finance, Economic Affairs
and the Primary Sector

Uitvoerings Rapportage

3e kwartaal 2025

Colofon

Titel	:	Uitvoeringsrapportage 3e kwartaal 2025 Land Aruba
Samensteller	:	Directie Financiën
In samenwerking met	:	Departamento di Impuesto (DIMP) Departamento di Aduana (Douane) Departamento Recurso Humano (DRH) Dienst Openbare Werken (DOW)
Bronnen	:	Centrale administratie van het Land (voorlopige cijfers) – GFS/EnterpriseOne, PSA, SAP, Kwartaalrapportages (voorlopige cijfers) van de collectieve sector

Landsverordening Instelling Ministeries 2025:

1. Ministerie van Algemene Zaken, Innovatie, Overheidszorg, Infrastructuur en Ruimtelijk Ontwikkeling (AZIOIRO)
2. Ministerie van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken (TINO)
3. Ministerie van Economische Zaken, Communicatie en Duurzaam Ontwikkeling (ECDO)
4. Ministerie van Volksgezondheid en Toerisme (V&T)
5. Ministerie van Arbeid, Energie en Integratie (AIE)
6. Ministerie van Onderwijs en Sport (O&S)
7. Ministerie van Justitie en Sociale Zaken (J&S)
8. Ministerie van Financiën en Cultuur (FIC)

Disclaimer

Cijfers gepresenteerd in deze rapportage zijn afkomstig uit de centrale financiële administratie van het Land. Bij de opstelling van deze kwartaalrapportage is rekening gehouden met het volgende:

- De kosten zijn zo volledig mogelijk verwerkt en de middelen zijn opgenomen op basis van de werkelijke realisaties per 30 september 2025. De kosten voortvloeiend uit nog te ontvangen facturen en afrekeningen, die voor zover nog niet in de centrale administratie zijn opgenomen, zijn op basis van een zorgvuldige schatting verwerkt in deze rapportage;
- Ontvangsten uit aflossingen studieleningen worden in de kapitaaldienst op basis van de werkelijke ontvangsten verantwoord;
- De toegepaste cijfermatige opstelling is conform de begrotingsopstelling, mits anders vermeld;
- De rapportage betreft de uitvoering van de begroting van de ministeries van het Land (c.q. overheid conform enge definitie);
- Kwartaalrapportages aangeleverd van de instellingen behorende tot de collectieve sector zijn voorlopige cijfers uit de eigen administraties, die niet door Directie Financiën naar juist- en volledigheid kunnen worden gecontroleerd en omdat de administraties van deze instellingen nog niet zijn afgesloten.

Inleiding

Doelstelling van deze uitvoeringsrapportage is om informatie te verschaffen en verantwoording af te leggen aan de Staten van Aruba, de Ministerraad en het CAft ten aanzien van de middelen- en kostenrealisatie, de realisatie van de kapitaaldienst, de financiering, de (financiële) stand van de collectieve sector en de publiek-private samenwerkingen en het schuldbeheer. Verder wordt ook informatie verschaft over de liquiditeitspositie en de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkelingen binnen het financieel beheer en de ontwikkeling van de personeelsnorm.

De geldende norm in dit jaar is een overschot op het niveau van de Collectieve Sector van 1% van het Bruto Binnenlands Product. De begroting, in samenhang met de prognoses voor de rest van de Collectieve Sector, voldoen hier ruimschoots aan.

De ingezette gunstige economische lijn is ook in dit kwartaal verder doorgezet waardoor de verwachting is dat dit jaar de gestelde doelen, ook op het gebied van de bestending van de openbare financiën, naar verwachting overstegen zullen worden. Zoals altijd blijft in de openbare financiën waakzaamheid geboden gezien dit herstel en de verbeteringen in de financiën nog altijd aan een aantal risico's onderhevig zijn.

Mr. G.B. Wever

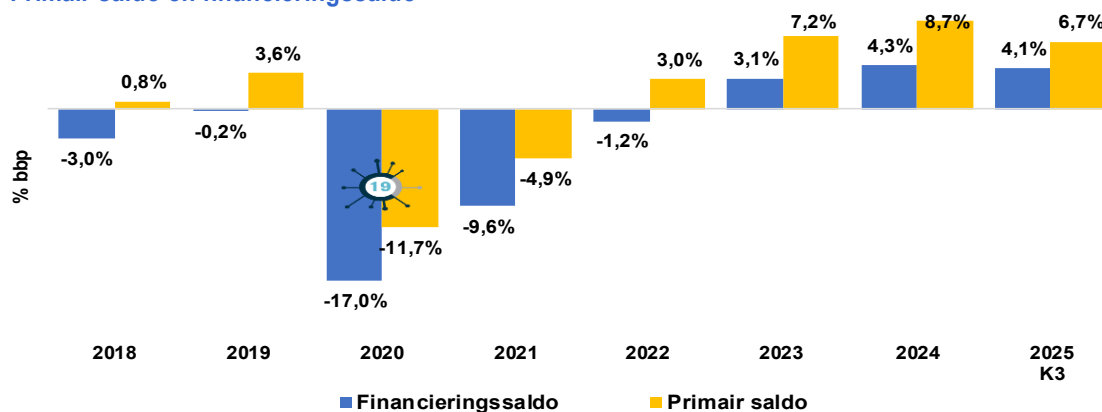
7 november 2025

Inhoudsopgave

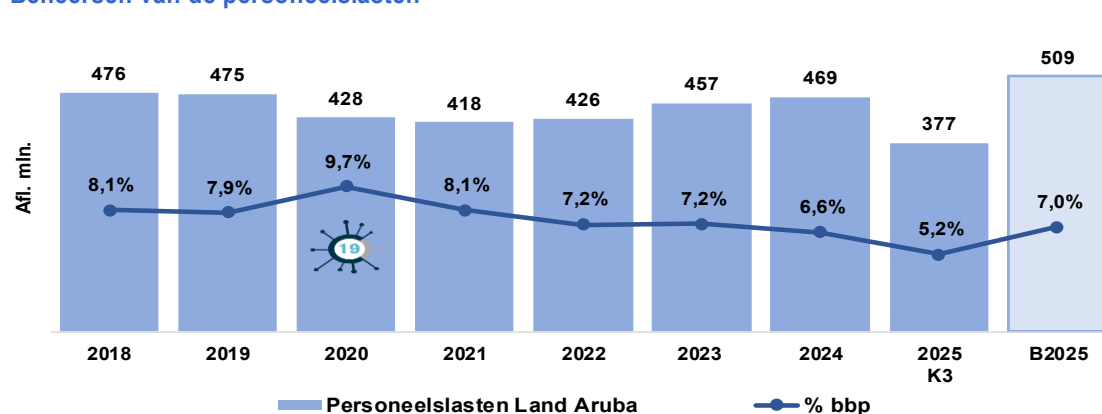
Colofon	2
Disclaimer	2
Inleiding	3
Kernindicatoren stand openbare financiën van Land Aruba	5
1. Samenvatting	6
2. Toelichting op de realisatie per 30 september 2025	9
2.1. Toelichting op de exploitatierekening per 30 september 2025	9
2.2. Toelichting op de kapitaaldienst per 30 september 2025	22
3. Financiering en schuldbeheer	23
4. Liquiditeitsoverzicht	27
5. Collectieve Sector	28
6. Ontwikkeling personeelsnorm	31
7. Publiek-Private Samenwerkingen (PPP)	34
BIJLAGE I	36
BIJLAGE II	38

Kernindicatoren stand openbare financiën van Land Aruba

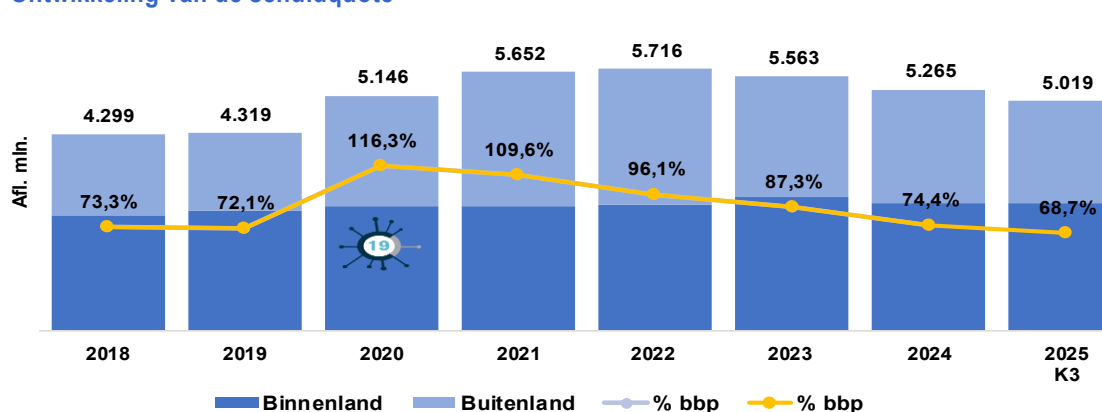
Primair saldo en financieringssaldo

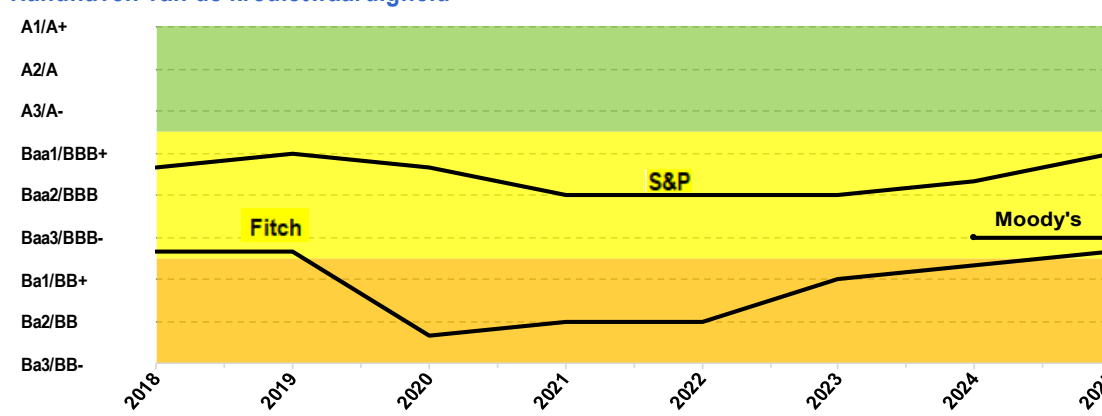
Beheersen van de personeelslasten

Ontwikkeling van de schuldquote

Handhaven van de kredietwaardigheid

1. Samenvatting

bedragen in Afl. 1.000

Middelen	Realisatie t/m 30 sept 2025	Begroting 2025	% begrotings- uitputting
Directe belastingen	521.095	627.500	83,0%
Indirecte belastingen	664.136	831.015	79,9%
Retributies,leges & rechten	27.258	22.821	119,4%
Rechten, boeten & overig	47.041	56.331	83,5%
Rente	1.156	283	407,8%
Niet-belastingopbrengsten	161.787	223.468	72,4%
Landsbedrijven & fondsen	2.316	4.209	55,0%
Overige ontvangsten	64.916	82.162	79,0%
TOTAAL MIDDELEN	1.489.704	1.847.788	80,6%
Kosten	Realisatie t/m 30 sept 2025	Begroting 2025	% begrotings- uitputting
Personeelslasten	377.329	509.452	74,1%
Goederen en diensten	147.216	216.872	67,9%
Rente	193.507	300.765	64,3%
Subsidie	175.418	242.868	72,2%
Overdrachten	161.639	227.175	71,2%
Bijdragen & afschrijvingen	137.709	200.357	68,7%
TOTAAL KOSTEN	1.192.818	1.697.490	70,3%
Exploitatieresultaat	296.886	150.299	197,5%

Kapitaal ontvangsten	Realisatie t/m 30 sept 2025	Begroting 2025	% begrotings- uitputting
Verkoop onr. goederen & grond	363	-	100,0%
Lokale Kredietaflossing	4.119	6.133	67,2%
Vrijgekomen afschrijvingen	25.554	34.072	75,0%
TOTALE KAPITAALONTVANGSTEN	30.036	40.205	74,7%
Kapitaal uitgaven	Realisatie t/m 30 sept 2025	Begroting 2025	% begrotings- uitputting
Investeringsen	15.082	71.563	21,1%
Vermogensoverdrachten	3.888	4.430	87,8%
Lokale kredietverlening	10.616	27.000	39,3%
TOTALE KAPITAALUITGAVEN	29.586	102.993	28,7%
Netto resultaat kapitaaldienst	449	-62.788	-0,7%

Financieringssaldo	297.335	87.511	339,8%
Aflossingen	404.676	595.202	68,0%
Financieringsbehoefte	-107.340	-507.691	21,1%

Berekening norm:

rschot tov. BBP 3e kw. '25 Afl. 7.302 mln.	4,1%	1,2%
--	------	------

Collectieve Sector

Exploitatieresultaat Collectieve Sector	472.640	
Financieringssaldo Collectieve Sector	473.089	6,5%

Toelichting

In deze 3e Uitvoeringsrapportage 2025 zijn de inkomsten en uitgaven per 30 september 2025 opgenomen.

In het derde kwartaal 2025 is het exploitatieresultaat uitgekomen op Afl. 271,1 miljoen. Dit is 80,4 % meer dan begroot. De kosten zijn ten opzichte van dezelfde periode in 2024 gestegen met Afl. 50,9 miljoen terwijl de middelen zijn toegenomen met een bedrag van Afl. 40,7 miljoen.

De begroting voor de middelen is voor 79,2% gerealiseerd terwijl de begrote kosten voor 70,3% zijn gerealiseerd.

De ontvangen directe en indirecte belastingen zijn ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2024 met 2,8% gestegen (Afl. 31,8 miljoen).

De investeringen in het derde kwartaal 2025 blijven achter bij de geplande investeringen voor 2025. Wel zijn tot en met het derde kwartaal in 2025 voor Afl. 15,1 miljoen investeringen gedaan. Dit is een realisatie van 21,1% van de begroting.

Het overschot ten opzichte van het BBP is in het derde kwartaal 2025 uitgekomen op 3,7%. In de begroting was uitgegaan van 1,1%. Ten opzichte van het tweede kwartaal is deze norm gestegen met 0,7 procentpunt. De aflossingen zijn lager dan begroot zodat de financieringsbehoefte ook lager is.

Schuldenlast

Het totale saldo van de binnenlandse en buitenlandse leningen bedraagt Afl. 5.019,0 miljoen. Deze schuld van het Land Aruba is 68,7% van het BBP en is 1 procentpunt gestegen ten opzichte van het tweede kwartaal.

Collectieve sector

De schuldquote van de collectieve sector is per 30 september 2025 67,6%. De daling die al in 2024 waar te nemen was zet zich door in 2025. Het Land Aruba is met de huidige koers goed op weg om de afgesproken norm te halen.

Het financieringssaldo van de collectieve sector laat in het derde kwartaal een stijging zien ten opzichte van vorig jaar. Het resultaat per 30 september 2025 komt uit op +6,5%.

Het exploitatieresultaat van de gehele collectieve sector (inclusief het Land Aruba) is Afl. 472,6 miljoen. Een nadere specificatie is uiteengezet in hoofdstuk 5.

Personeelsnorm

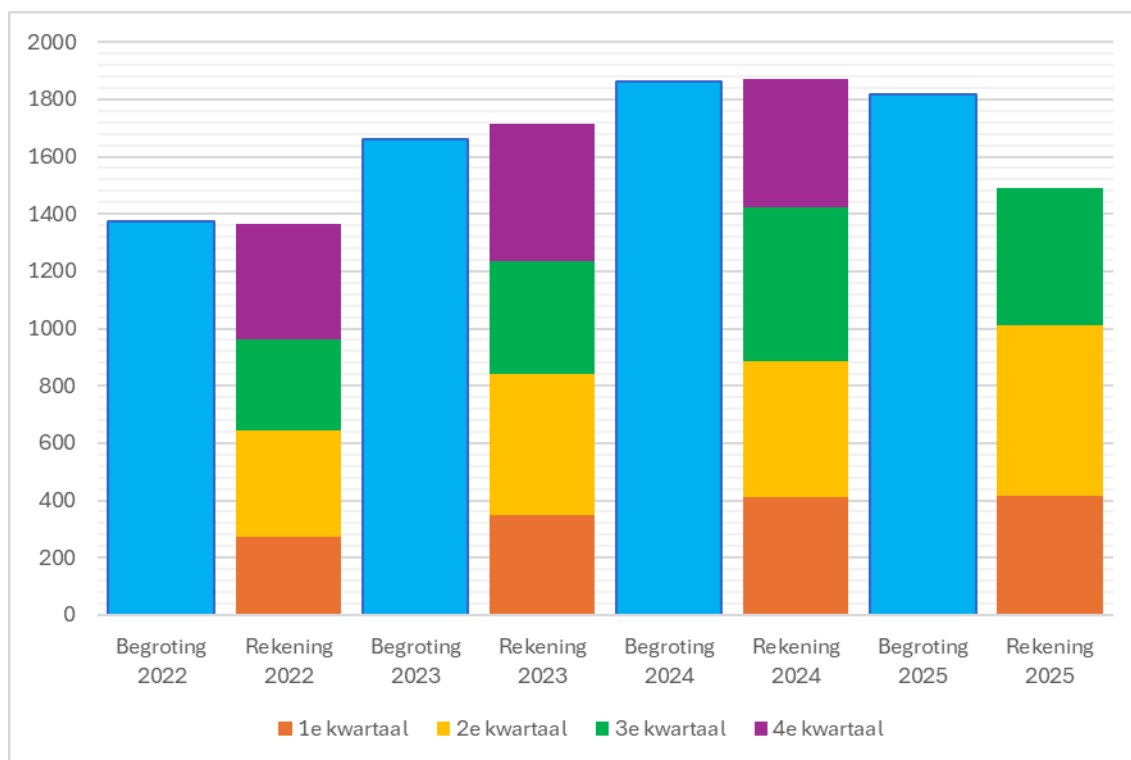
De totale personeelslasten (gebaseerd op de definitie overeenkomstig de personeelslastennorm) per 30 september 2025 zijn 6,7% van het bruto binnenlands product. Indien we deze tendens doorzetten naar het einde van het jaar zal de norm op 8,8% uitkomen. Hiermee voldoet het Land aan de personeelslastennorm zoals vastgelegd in de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft). De komende jaren zal de focus liggen op het treffen van structurele beleidsmaatregelen, conform artikel 14, tweede lid, onderdeel b, van de LAft, om ervoor te zorgen dat de public wage bill onder het plafond van 10% blijft. Hiertoe zal het Land een commissie instellen die voorstellen zal doen voor mechanismen waarmee structurele naleving van de personeelslastennorm kan worden gewaarborgd.

Overige

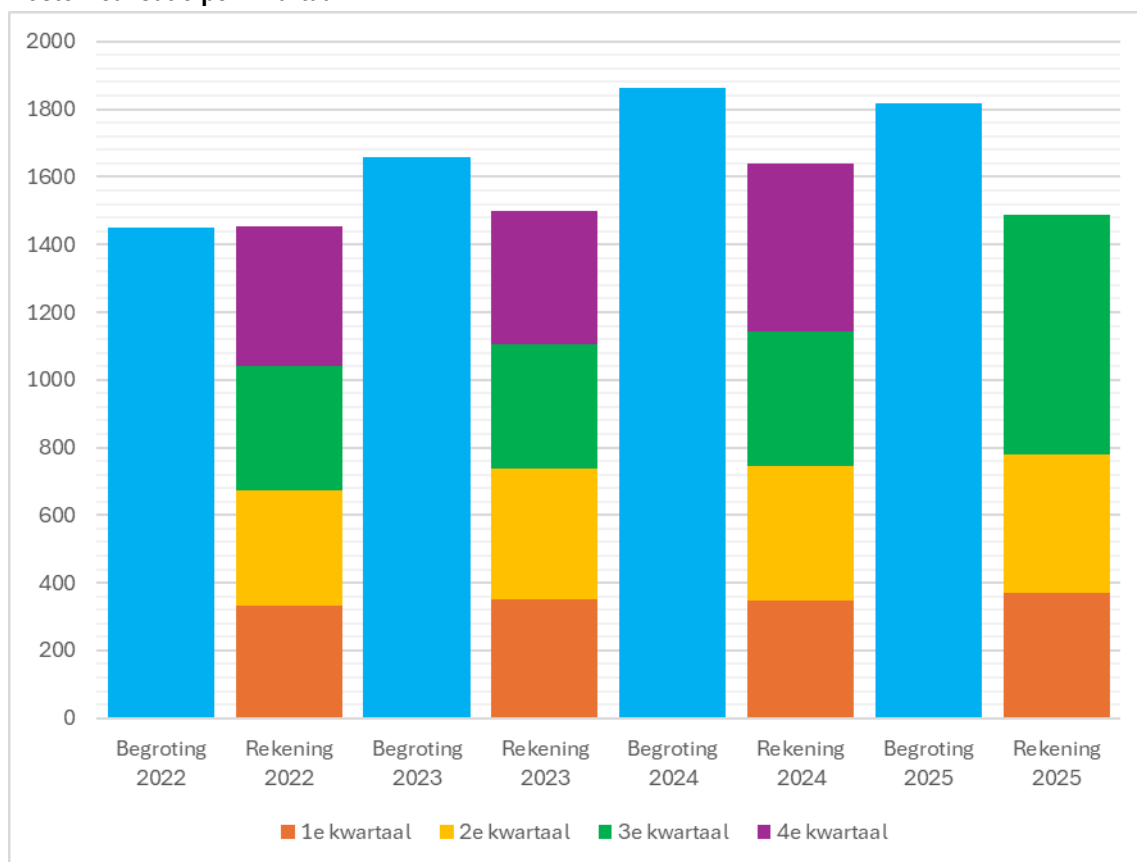
Voor een inhoudelijke toelichting op de schulden van het Land Aruba en de liquiditeitsbegroting verwijzen wij u naar de paragrafen 3 en 4 van deze rapportage.

In onderstaande grafieken is het verloop van de middelen en de kosten over de afgelopen 4 jaren opgenomen.

Middelenrealisatie per kwartaal

Kostenrealisatie per kwartaal

Bron: Directie Financiën

2. Toelichting op de realisatie per 30 september 2025

2.1. Toelichting op de exploitatierekening per 30 september 2025

Middelen

De realisatie van de middelen per 30 september 2025 in vergelijking met de begroting 2025 en in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar is als volgt:

bedragen in Afl. 1.000

Middelen	Realisatie t/m 30 sept 2024	Realisatie t/m 30 sept 2025	Begroting 2025	tov. real. 2024	tov. begr. 2025
Directe belastingen	513.596	521.095	627.500	101%	83%
Indirecte belastingen	613.989	664.136	831.015	108%	80%
Retributies, leges & rechten	21.015	27.258	22.821	130%	119%
Rechten, boeten & overig	46.839	47.041	56.331	100%	84%
Rente	1.105	1.156	283	105%	408%
Niet-belastingopbrengsten	160.979	161.787	223.468	101%	72%
Landsbedrijven & fondsen	1.939	2.316	4.209	119%	55%
Overige ontvangsten	63.750	64.916	82.162	102%	79%
TOTAAL MIDDELEN	1.423.212	1.489.704	1.847.789	105%	81%

Op basis van de cijfers per 30 september 2025 is 81% van de begroting gerealiseerd. Ten opzichte van 2024 is de middelenopbrengst Afl. 66,5 miljoen hoger.

Toelichting realisatie directe belastingen

bedragen x Afl. 1.000

Ontvangsten Departamento di Impuesto	2025									t/m 2025-Q3	t/m 2024-Q3	Vershil	%	B2025	% behaald
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September						
Loonbelasting*	29,549	14,893	14,857	17,183	17,137	16,279	17,458	14,625	16,069	158,050	200,573	(42,523)	-21%	215,000	74%
Inkomstenbelasting	-63	30	1,078	603	83	648	526	-211	886	3,581	5,420	(1,839)	-34%	5,000	72%
Rente belastingvordering	501	880	673	487	384	452	660	492	559	5,088	4,771	317	7%	6,000	85%
Winstbelasting	1,709	3,351	4,266	13,981	125,628	51,341	1,515	4,925	2,415	209,131	166,679	42,452	25%	219,000	95%
Dividendbelasting	12,478	2,416	2,190	771	1,156	4,944	6,014	753	4,235	34,958	22,796	12,162	53%	46,000	76%
Grondbelasting	2,479	2,943	2,890	1,787	10,337	18,377	7,654	6,402	7,600	60,468	53,865	6,603	12%	68,000	89%
Successie-/overgangsbel.	3	2	3	1	17	-1	4	3	1	34	352	(318)	-90%	-	-
Overdrachtsbelasting	3,480	3,684	1,510	2,168	4,078	1,998	3,485	2,653	2,582	25,638	33,673	(8,035)	-24%	38,000	67%
Motorrijtuigenbelasting	14,269	1,156	628	720	718	3,356	962	686	786	23,280	23,417	(137)	-1%	28,000	83%
Zegelbelasting	118	150	38	85	100	110	93	95	76	866	2,049	(1,183)	-58%	2,500	35%
Directe belastingen	64,522	29,506	28,135	37,787	159,638	97,503	38,370	30,423	35,210	521,095	513,596	7,499	1%	627,500	83%

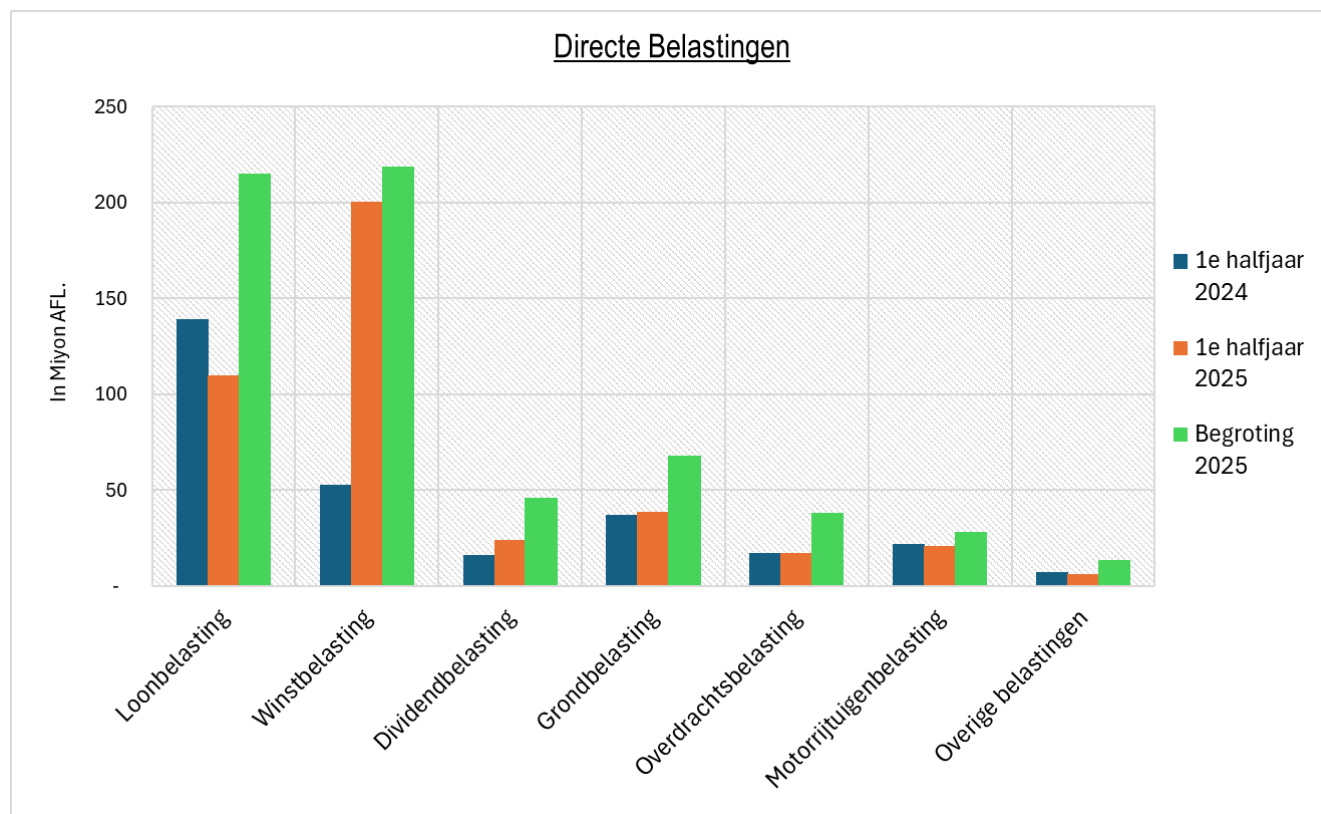
* is inclusief reparatie toeslag

Bron: Departamento di Impuesto

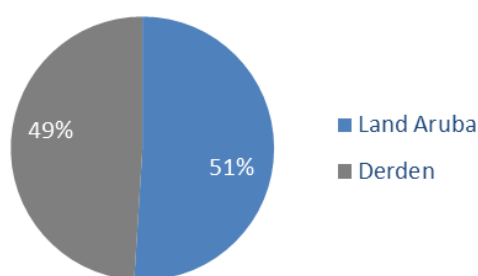
De totale belastingontvangsten bedroegen tot en met het derde kwartaal van 2025 Afl. 882 miljoen. Dit is een stijging van 4% ten opzichte van dezelfde periode in 2024 en vertegenwoordigt 82% van de vastgestelde begroting voor 2025.

Toelichting Departamento di Impuesto

De onderstaande grafiek toont de maandelijkse ontwikkeling van de opbrengsten uit directe en indirecte belastingen.

In het derde kwartaal van 2025 heeft het Departamento di Impuesto een totaalbedrag van Afl. 1,7 miljard geïncasseerd. Hiervan is 49% afkomstig van ontvangsten voor derden, terwijl 51% uit ontvangsten voor Land Aruba bestaat. Voor een volledig overzicht verwijzen wij u naar de onderstaande grafiek.

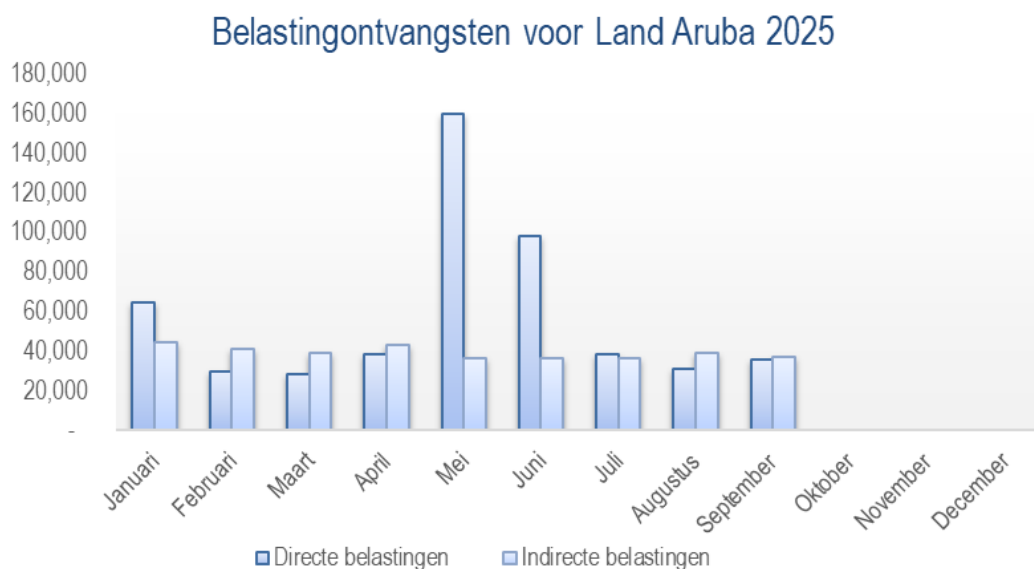

In het bijgevoegde overzicht wordt het totaal geïnde bedrag vergeleken met dezelfde periode van 2024.

Totaal geïnd door Departamento di Impuesto	t/m 2025-Q3	t/m 2024-Q3	Verschil	%
Land Aruba	881,961	845,913	36,048	4%
Derden	847,055	823,656	23,399	3%
Totaal	1,729,016	1,669,569	59,447	4%

Bedragen x Afl. 1.000

De onderstaande grafiek toont de maandelijkse ontwikkeling van de opbrengsten uit directe en indirecte belastingen.

Ontwikkeling van totale Belastingontvangsten

De onderstaande grafiek toont de ontwikkeling van de totale ontvangsten uit zowel directe als indirecte belastingen. Tot en met het derde kwartaal volgt deze ontwikkeling dezelfde trend als in voorgaande jaren. Ondanks de daling van de ontvangsten uit de loonbelasting, laten de totale inkomsten uit directe en indirecte belastingen een stijging zien.

Ontvangsten Derden

bedragen x Afl. 1.000

Ontvangsten derden	2025									t/m 2025-Q3	t/m 2024-Q3	Verschil	%
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September				
Erfpachtsrecht	1,098	720	772	756	606	769	432	966	7,439	13,557	42,065	-28,508	-68%
Retributies DIMAS	30	41	41	35	55	76	66	68	51	463	650	-186	-29%
Leges DIMAS	304	458	488	353	698	991	801	871	686	5,651	7,120	-1,469	-21%
SVB Premies	32,954	33,980	33,451	32,786	34,434	33,526	34,201	31,300	33,026	299,659	283,339	16,320	6%
AZV premies	27,257	25,638	27,696	26,289	26,327	26,609	28,155	24,066	26,852	238,888	224,899	13,989	6%
Toeristenheffing AT Asg	12,469	13,972	13,575	14,240	11,155	8,667	9,249	10,779	10,249	104,356	95,389	8,967	9%
Toeristenheffing TPEF	480	536	519	546	428	334	349	417	392	4,001	3,586	416	12%
BAZV	23,029	19,592	18,752	21,157	18,528	20,028	19,433	20,605	19,356	180,479	166,609	13,870	8%
Totaal	97,621	94,937	95,295	96,162	92,232	91,000	92,687	89,071	98,051	847,055	823,656	23,399	3%

* inclusief reparatie toeslag

Bron: Departamento di Impuesto

Hoewel er sprake is van een toename in de opbrengsten uit premies, toeristenheffing en BAZV, wordt de totale stijging in ontvangsten voor derden gedrukt door een daling in de opbrengsten van DIMAS en DIP. Hierdoor is er tot en met de derde kwartaal van 2025 slechts sprake van een marginale totale stijging van 3% ten opzichte van 2024.

De afname in de ontvangsten van DIMAS is het gevolg van de overgang naar het zelfstandig innen van leges en retributies. De daling in de opbrengsten uit erfpachtrechten is te wijten aan het later dan gebruikelijk ontvangen van het kohier vanuit DIP. Daarnaast werd in juni 2024 een substantiële invordering voor DIP gerealiseerd, ter waarde van bijna Afl. 21 miljoen.

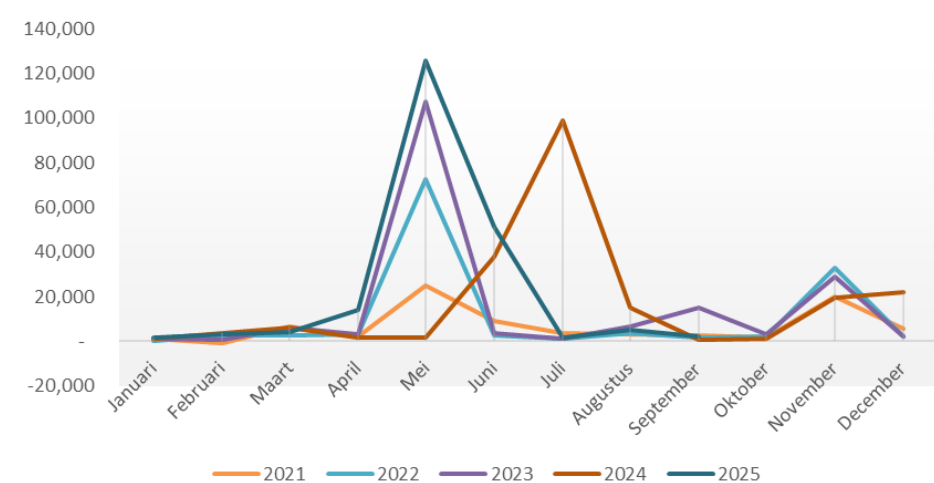
Belangrijkste Belastinginkomsten

Tot en met de derde kwartaal, zijn de inkomsten uit de Winstbelasting, BBO/BAVP, Loonbelasting en Toeristenheffing gezamenlijk goed voor 78% van de totale fiscale ontvangsten. In de volgende paragrafen worden deze inkomstenbronnen afzonderlijk geanalyseerd om inzicht te geven in hun prestaties en onderliggende trends.

Winstbelasting

De opbrengsten uit de winstbelasting in de eerste negen maanden van 2025 bedroegen Afl. 209,1 miljoen, wat overeenkomt met 91% van de vastgestelde begroting. Ten opzichte van dezelfde periode in 2024 is sprake van een stijging van 25% (Afl. 42,4 miljoen), wat duidelijk de economische groei van 2024 weerspiegelt.

Gelet op deze ontwikkeling is een herijking van de begroting voor 2025 gerechtvaardigd. Het voorstel is om deze te verhogen naar Afl. 235 miljoen, een toename van Afl. 16 miljoen ten opzichte van de huidige begroting van Afl. 219 miljoen.

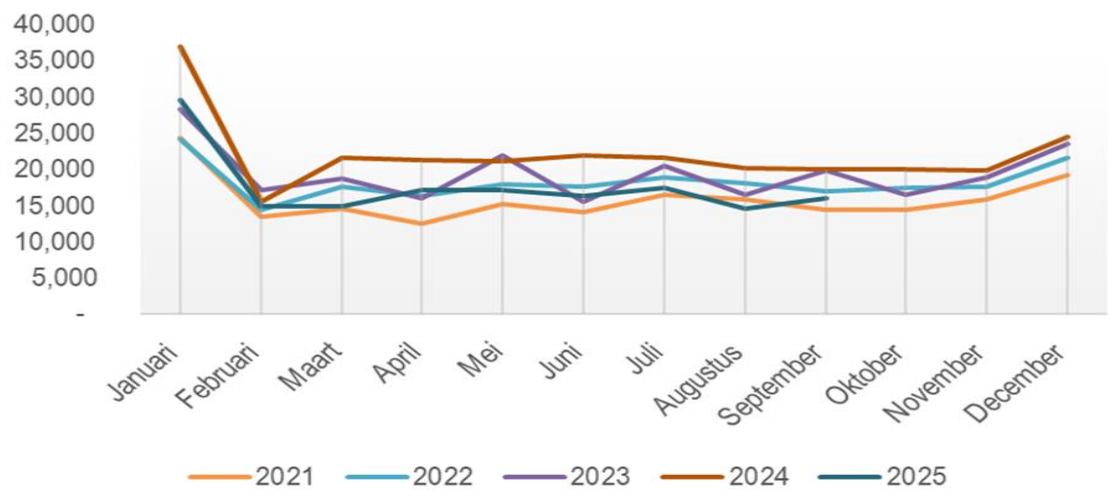

Loonbelasting

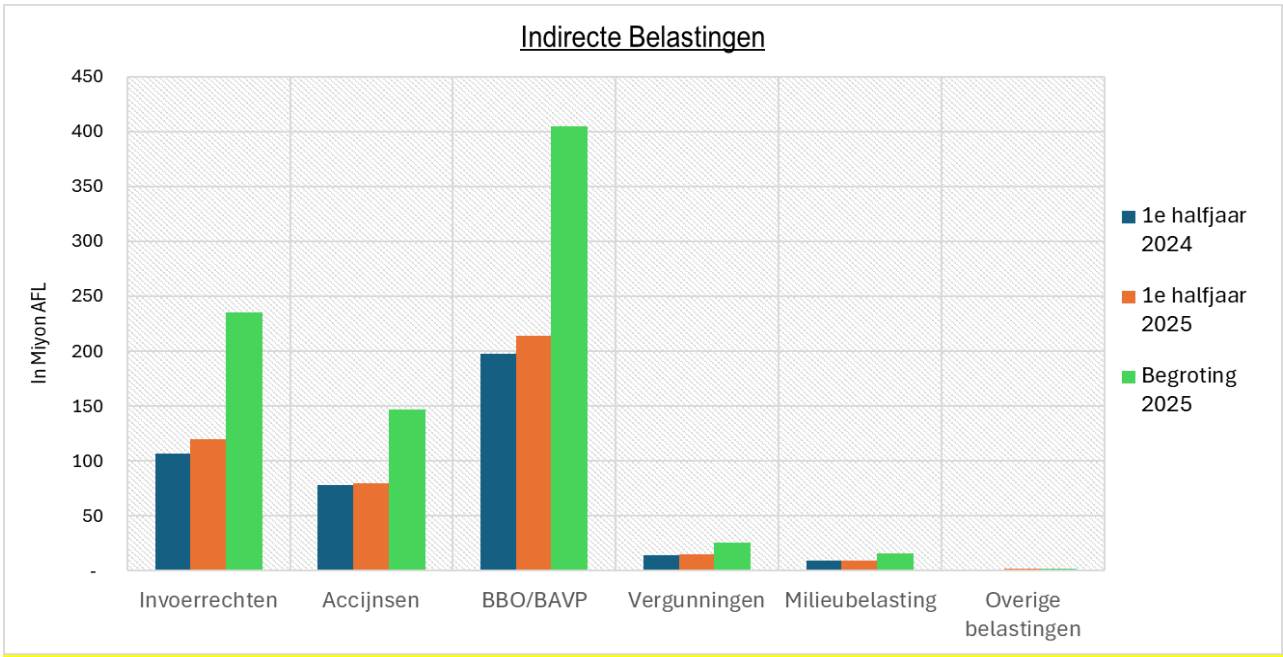
Tot en met september 2025 bedroegen de ontvangsten uit de loonbelasting Afl. 158,1 miljoen. Dit komt overeen met 74% van de voor het jaar begrote inkomsten en ligt 21% lager (Afl. 42,5 miljoen) dan in dezelfde periode van 2024.

In vergelijking met de begroting tot en met september is er sprake van een achterstand van circa Afl. 4,6 miljoen.

De onderstaande grafiek toont de maandelijkse ontwikkeling van de loonbelastingontvangsten vanaf 2021.

Toelichting realisatie indirecte belastingen

Ontvangsten Departamento di Impuesto	2025									t/m 2025-Q3	t/m 2024-Q3	Verschil	%	B2025	% behaald
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September						
B.B.O. / B.A.V.P.	30,816	25,874	24,855	28,438	24,516	26,739	26,135	27,464	25,788	240,625	220,649	19,976	9%	300,000	80%
B.B.V.	1,350	1,538	1,465	1,582	1,342	1,277	1,284	1,446	1,436	12,720	12,441	279	2%	16,000	80%
B.B.V.A.M.	3	1	1	1	1	0	-	1	6	13	13	0	-	-	-
Toeristenheffing	8,974	10,156	9,713	10,189	8,005	6,212	6,660	7,744	7,353	75,006	67,335	7,671	11%	87,000	86%
Vergunningen	2,666	3,100	2,528	2,589	2,151	2,161	1,844	2,169	2,101	21,309	19,665	1,644	8%	26,000	82%
Indirecte belastingen	43,808	40,670	38,561	42,799	36,014	36,390	35,922	38,824	36,684	349,673	320,104	29,570	9%	429,000	82%
Overige Dep. di impuesto	1,411	1,248	1,018	1,155	1,149	1,117	1,515	1,139	1,441	11,192	12,213	(1,021)	-8%	14,000	80%
Totaal	109,742	71,423	67,714	81,741	196,801	135,010	75,808	70,386	73,335	881,961	845,913	36,048	4%	1,070,500	82%

Bron: Departamento di Impuesto

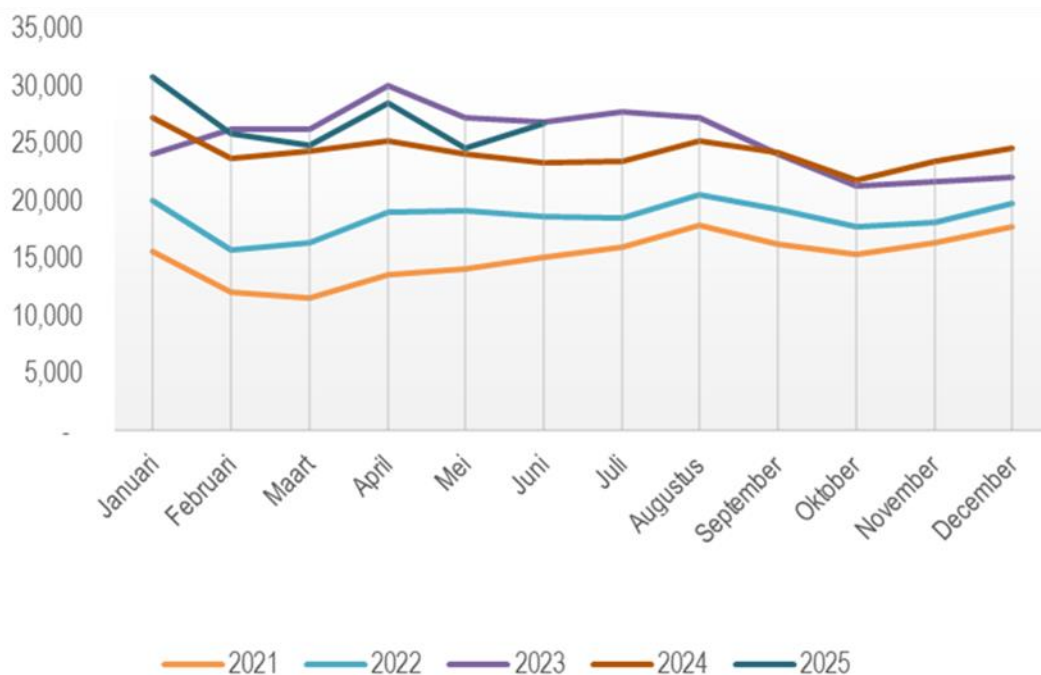
BBO/BAVP

De BBO/BAVP-ontvangsten over de eerste drie kwartalen van 2025 bedragen Afl. 240,6 miljoen. Dit vertegenwoordigt 80% van de voor het jaar begrote inkomsten en ligt 9% hoger (Afl. 19,9 miljoen) dan in dezelfde periode van 2024.

Vergeleken met de begroting tot en met september is er sprake van een overschot van circa Afl. 15 miljoen.

Gezien de beter dan verwachte prestaties is een aanpassing van de begroting voor 2025 voor de BBO/BAVP gerechtvaardigd.

De onderstaande grafiek toont de totale BBO/BAVP-ontvangsten bij de DIMP over de jaren 2021 tot en met 2025. Er is een duidelijke stijgende trend zichtbaar, en de verwachting is dat de ontvangsten deze lijn ook dit jaar zullen voortzetten.

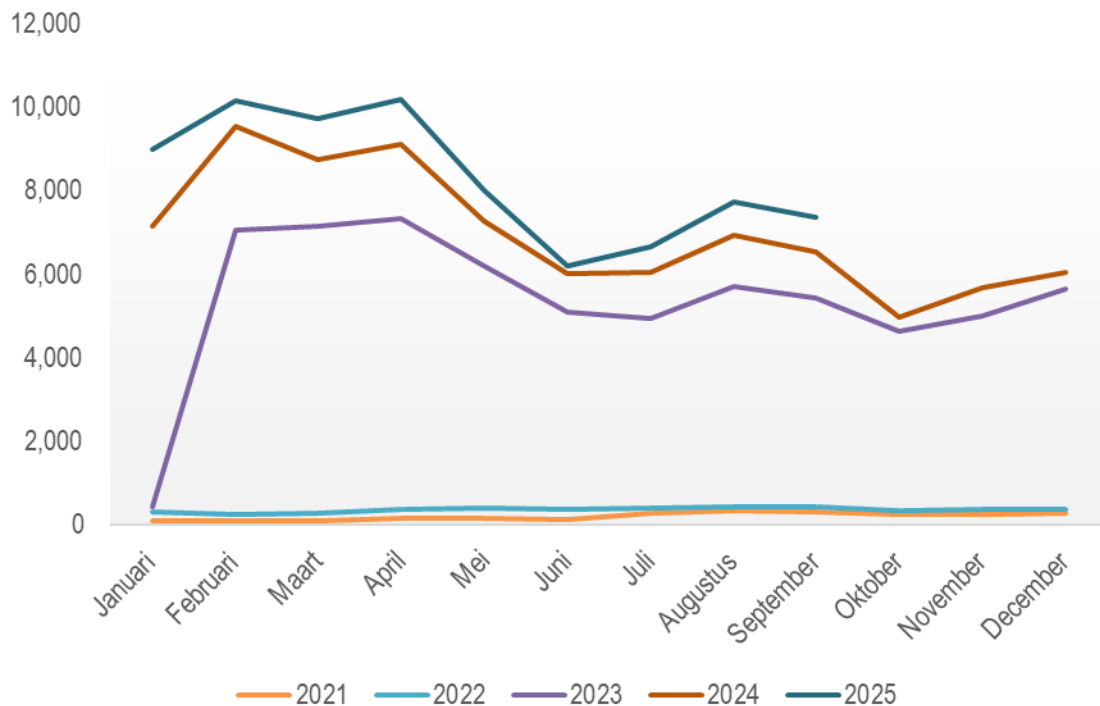
Toeristenheffing

Tot en met het derde kwartaal van 2025 heeft het Land Aruba Afl. 75 miljoen aan toeristenheffing geïnd. Dit bedrag ligt 11% hoger (Afl. 7,6 miljoen) dan in dezelfde periode van 2024 en vertegenwoordigt 86% van de begroting voor 2025. Vergeleken met de begroting tot en met september is er sprake van een overschot van circa Afl. 5 miljoen.

De ontvangsten volgen een duidelijke trend die samenhangt met de cyclische aard van het toerisme, met een vertraging van ongeveer één maand. Dit komt doordat betalingen doorgaans plaatsvinden in de maand na de activiteiten waarop zij betrekking hebben.

Opvallend is dat, ondanks lagere bezettingsgraden ten opzichte van vorig jaar, de inkomsten uit toeristenheffing zijn gestegen. Dit nuanceert de stelling dat alternatieve accommodaties in grote mate “non-compliant” zouden zijn met hun fiscale verplichtingen. Indien dit wel het geval was, zou een daling zichtbaar zijn in zowel de toeristenheffing (TH) als de belasting op verblijf (BBV), in lijn met de lagere bezettingsgraad bij hotels en resorts. Integendeel, we zien een stijging bij zowel de TH als de BBV.

Natuurlijk blijft de DIMP waakzaam en handhaaft zij haar compliancebeleid voor zowel de toeristenheffing als andere belastingmiddelen.

Middelensoorten	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	August	September	2025	Begroting 2025	% van begroting behaald (norm 75%)	% van 2024
Invoerrechten	20,546	18,709	17,857	20,945	21,123	20,511	22,950	22,930	22,895	188,466	235,000	80%	112%
Accijns minerale oliën	6,810	6,342	6,211	6,648	6,051	5,772	5,342	5,713	5,919	54,808	68,000	81%	96%
Accijns gedestilleerd	3,661	2,749	3,583	3,985	2,847	2,605	3,387	2,431	3,201	28,448	34,000	84%	120%
Accijns bier	3,233	2,836	2,755	2,883	2,725	2,378	2,730	2,853	2,559	24,951	33,000	76%	101%
Accijns sigaretten	871	1,306	571	872	1,306	1,306	1,135	545	1,213	9,125	12,000	76%	86%
Dienstverlening IUD	224	175	158	192	189	202	297	181	245	1,863	2,000	93%	110%
Bruto Totaal	35,344	32,116	31,135	35,525	34,240	32,775	35,842	34,653	36,031	307,661	384,000	80%	
Ontvangsten van derden													
BBO/BAVP (vanaf 1 augustus 2023)	9,574	8,183	8,517	9,224	8,951	9,030	9,921	9,657	9,738	82,796	105,000	79%	109%
BAZV (vanaf 1 augustus 2023)	7,181	6,138	6,388	6,919	6,714	6,773	7,441	7,243	7,304	62,101	78,750	79%	109%
Bruto Totaal	16,756	14,321	14,905	16,143	15,665	15,802	17,362	16,901	17,042	144,897	183,750	79%	109%
Tussen Totaal	52,100	46,437	46,040	51,668	49,905	48,577	53,204	51,554	53,073	452,558	567,750		

Departamento di Aduana (bedragen x Afl. 1.000)

Toelichting Departamento di Aduana

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de realisatie van de middelen (exclusief BBO/BAVP en BAZV) in september 2025, ter hoogte van Afl. 36,032 miljoen, is Afl. 2.954 miljoen hoger dan de realisatie in dezelfde maand van het voorgaande jaar (Afl. 33,078 miljoen). De totale middelen (exclusief BBO/BAVP en BAZV) bedragen Afl. 36,032 miljoen, dit resulteert in een realisatie van 80% van de begroting voor 2025, hetgeen boven de norm van 75% ligt

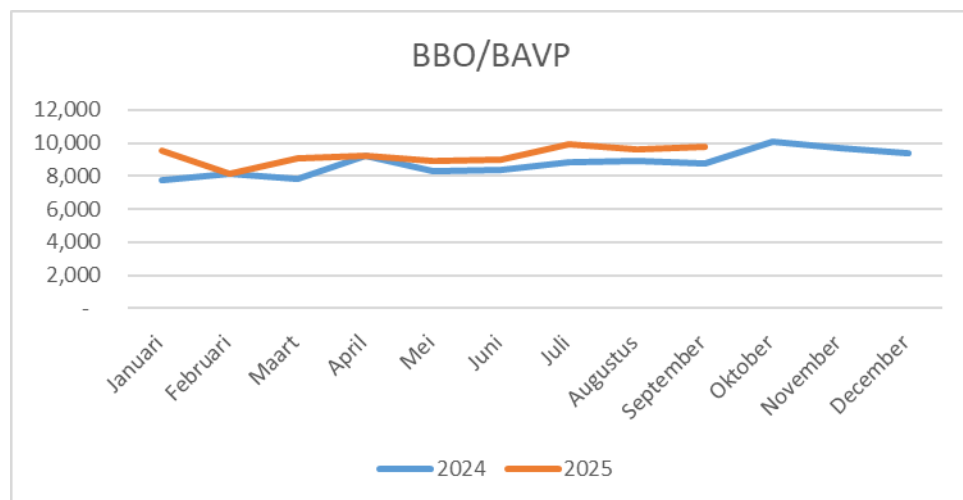
BBO/BAVP en BAZV aan de grens (exclusief restitutie)

Sinds de invoering van de Belasting over de Bedrijfsomzetten (BBO) aan de grens op 1 september 2023 is er een duidelijke stijgende trend waar te nemen. Het cumulatieve gerealiseerde bedrag aan BBO/BAVP en BAZV tot en met september 2025 bedraagt Afl. 144,897 miljoen (voor 2024: Afl. 133,289 miljoen), wat overeenkomt met 79% van de begrote ontvangsten, wat 4% boven de norm van 75% ligt. Het is opmerkelijk dat de BBO/BAVP en BAZV in 2025 maandelijks een aanzienlijke stijging

vertonen ten opzichte van 2024. Ook in vergelijking met de start van de BBO aan de grens in augustus 2023, waar het bedrag op Afl. 11,0 miljoen lag, is er sprake van een duidelijke toename.

Totaal middelen 2025 versus 2024¹ BBO/BAVP

Hieronder volgt een grafische weergave van de realisatie van de BBO/BAVP in de maand september van 2025 (oranje) in vergelijking met september 2024 (blauw) (*1.000).

Bron: Asycuda 2025, 2024

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de realisatie van het BBO/BAVP in september 2025 hoger is dan in dezelfde maand in 2024.

Invoerrechten

Uit tabel 1. 1 blijkt dat de inkomsten uit invoerrechten in het derde kwartaal van 2025 een stijging vertonen tot Afl. 68,775 miljoen, in vergelijking met het tweede kwartaal van 2025, waar deze zich op Afl. 62,579 miljoen bevonden.

Deze stijging kan onder andere worden toegeschreven aan verschillende factoren. Deze factoren hebben vaak te maken met seizoensgebonden trends, economische veranderingen en andere invloeden die typisch zijn voor het zomer seizoen in vergelijking met het tweede kwartaal van het jaar in Aruba. Een toestroom van vakantiegangers, vooral tijdens de zomer seizoen kan de vraag naar geïmporteerde goederen zoals luxe producten, elektronica, kleding en voedingsmiddelen toenemen.

Amerikaanse toeristen vormen de grootste toeristische markt voor Aruba. De sancties en het buitenlandse beleid van Donald Trump zouden echter een invloed kunnen uitoefenen op het toerisme in Aruba. Mocht de Amerikaanse economie verzwakken, dan kan dit resulteren in een afname van het aantal Amerikaanse bezoekers. Dit zou op zijn beurt directe gevolgen kunnen hebben voor de geïmporteerde goederen.

Het totaal gerealiseerde bedrag aan invoerrechten tot en met het derde kwartaal van 2025 bedraagt Afl. 188,466 miljoen, wat neerkomt op 80% van de begroting. Dit ligt boven het beoogde doel van 75% voor 2025.

In het derde kwartaal van 2024 was de totale realisatie ook 79%.

¹ Zoals eerder aangegeven pas vanaf 1 augustus 2023.

Accijns minerale oliën

Het middel Accijns op Minerale Oliën vertoont een daling in het derde kwartaal van 2025 (Afl. 16,974 miljoen) vergeleken met het tweede kwartaal van 2025 (Afl. 18,471 miljoen). Met ingang van 1 mei 2025 heeft het Ministerie van Financiën, Economische Zaken en de Primaire Sector een verlaging doorgevoerd in de brandstofprijzen voor zowel benzine als diesel. Deze aanpassing is het gevolg van een amendement op de begroting 2025, waarbij de accijns op minerale oliën met 10 cent per liter is verminderd.

Dit betekent dat gedurende elke maand na 1 mei van het kalenderjaar 2025 tot en met december 2025, en in de maand januari 2026, sprake zal zijn van een structurele daling in de opbrengsten uit accijns op minerale oliën. Deze vermindering wordt geschat op een bedrag van ongeveer Afl. 1.000.000 per maand. Deze vermindering in middelen is een direct gevolg van de doorgevoerde verlaging van de accijns op minerale oliën die per 1 mei 2025 werd geïmplementeerd.

Het totaal gerealiseerde bedrag voor dit middel tot en met het derde kwartaal van 2025 bedraagt Afl. 54,808 miljoen, wat neerkomt op 81% van de begroting. Dit ligt boven het doel van 75% voor de begroting van 2025. In het derde kwartaal van 2024 was de totale realisatie 78%.

Accijns op gedestilleerd

Accijns op Gedestilleerd laat in het derde kwartaal van 2025 (Afl. 9,018 miljoen) een daling zien ten opzichte van het tweede kwartaal van 2025 (Afl. 9,436 miljoen). Een mogelijke verklaring voor deze daling is dat bedrijven die goederen importeren voor verkoop aan het begin van 2025 hebben de mogelijkheid om hun voorraden aan te vullen ter voorbereiding op de carnaval seizoen en het hoogseizoen voor toerisme in Aruba. Dit wijst op een seizoensgebonden vraag naar alcohol.

Het totaal gerealiseerde bedrag aan Accijns op Gedestilleerd tot en met het derde kwartaal van 2025 bedraagt Afl. 28,448 miljoen. Dit komt overeen met 84% van de begroting. Dit resultaat is hoger dan het streefdoel van 75% voor de begroting van 2025. In het derde kwartaal van 2024 was de gerealiseerde percentage 68%.

Accijns op bier

De accijns op bier vertoont in het derde kwartaal van 2025 een stijging, met een behaalde opbrengst van Afl. 8,142 miljoen in vergelijking met Afl. 7,986 miljoen in het tweede kwartaal van 2025.

Tot en met het derde kwartaal van 2025 komt de totale opbrengst uit op Afl. 24,951 miljoen, wat overeenkomt met 76% van de begroting. Dit voldoet aan het streefdoel van 75% voor de begroting van 2025. Ter vergelijking, in het derde kwartaal van 2024 was de totale opbrengst eveneens 77%.

Accijns op sigaretten

In het derde kwartaal van 2025 is de accijns op sigaretten gedaald tot Afl. 2,893 miljoen, in vergelijking met Afl. 3,484 miljoen in het tweede kwartaal van 2025. Deze daling kan deels worden verklaard door de aanzienlijke daling in aankopen door fabrikanten in augustus 2025 Afl. 545 duizend. Nadere informatie zal in de komende kwartaalrapportages beschikbaar zijn na aanvullend onderzoek.

De totale opbrengst van de accijns op sigaretten voor het derde kwartaal van 2025 bedraagt Afl. 9,125 miljoen, wat neerkomt op 76% van de begrote bedragen. Dit is hoger dan het beoogde percentage van 75% voor de begroting van 2025. Ter vergelijking, in het derde kwartaal van 2024 was de totale opbrengst eveneens 89%.

Dienstverlening IUD

In het derde kwartaal van 2025 heeft de dienstverlening van IUD een stijging vertoond, met een opbrengst van Afl. 723 duizend in vergelijking met Afl. 583 duizend in het tweede kwartaal van 2025.

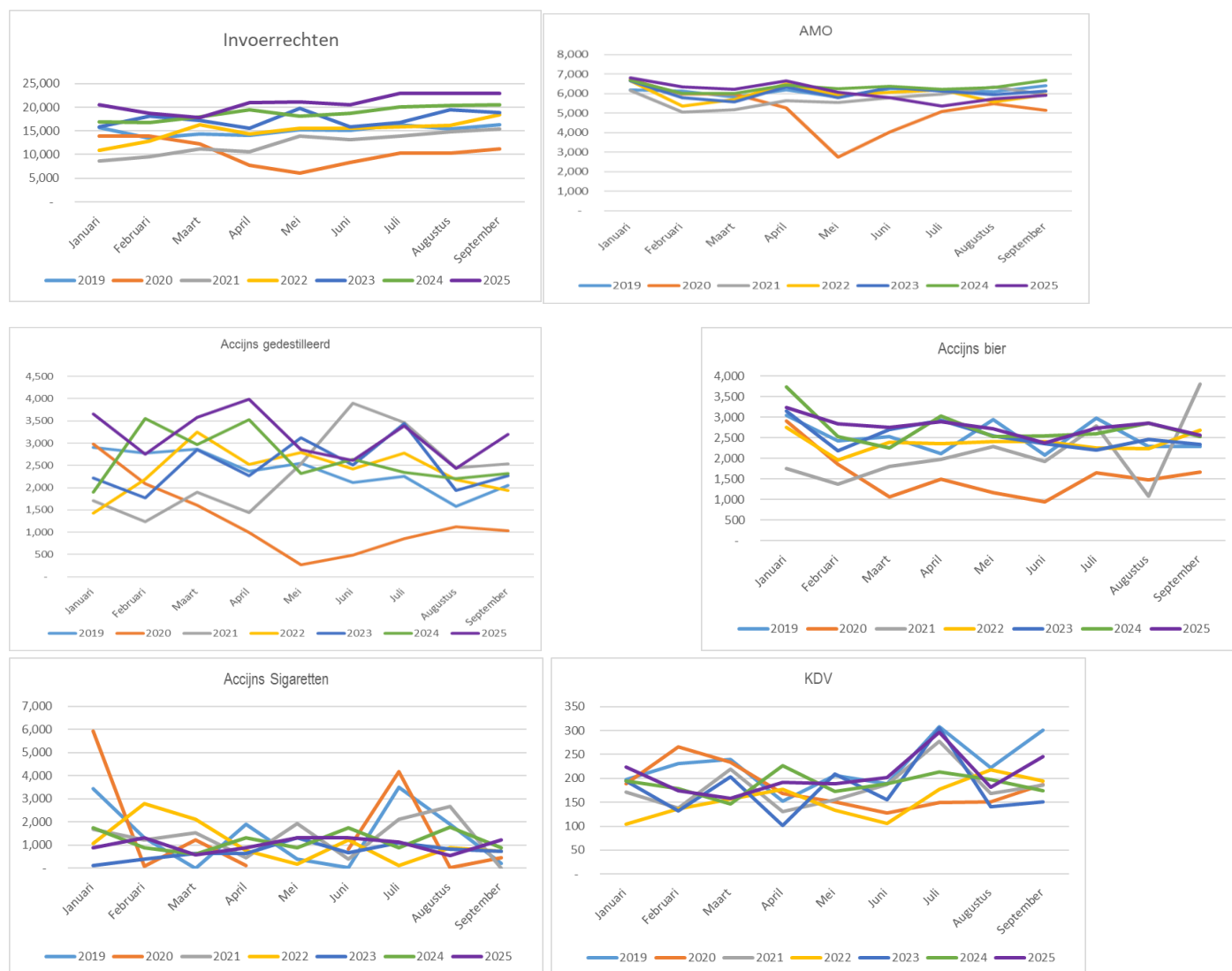
Het is van belang om te benadrukken dat de processen en werkzaamheden van de DAA steeds verder worden gedigitaliseerd. Dit resulteert in een vermindering van de dienstverlening waarvoor kosten in rekening kunnen worden gebracht.

De DAA blijft echter extra aandacht besteden aan het innen van kosten voor dienstverlening met als doel onder andere de vertraging in zowel de verwerking als het innen van kosten te verminderen. Dit wordt gedaan door indien mogelijk extra douaneambtenaren in te zetten. Deze inspanningen lijken ook het betalingsgedrag van sommige klanten, met name buitenlandse klanten, te hebben verbeterd.

Tot en met het derde kwartaal van 2025 heeft de dienstverlening van IUD een totale realisatie van Afl. 1,863 miljoen behaald, wat neerkomt op 93% van de begroting. Dit percentage ligt boven het doel van 75% voor de begroting van 2025. Ter vergelijking, in het derde kwartaal van 2024 was de totale opbrengst eveneens 85%.

Het moet ook worden benadrukt, zoals eerder vermeld, dat de kosten van dienstverlening ongeveer 1% van het totale middelen vertegenwoordigd.

De onderstaande grafieken tonen de realisatie per middelsoort (in duizenden) voor het derde kwartaal van 2025, vergeleken met het derde kwartaal van 2024 en met de jaren 2019-2023.

Bron: Asycuda 2025 - 2019

De totale realisatie van de middelen (exclusief transactieboetes, BBO/BAVP, en BAZV) tot en met het derde kwartaal van 2025 bedraagt Afl. 307,771 miljoen (in 2024: Afl. 286,853 miljoen). Dit vertegenwoordigt 80% van de begroting en overschrijdt daarmee het doel van 75% voor de begroting van 2025 met 5%.

NADERE TOELICHTING OVERIGE MIDDELEN

Retributies, leges & rechten

De gerealiseerde opbrengsten uit retributies, leges en rechten bedragen 119% van het voor 2025 vastgestelde begrotingsbedrag.

De voornaamste afwijkingen ten opzichte van de 75%-realisatienorm hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- Directie Wetgeving, Juridische Zaken en Toezicht (DWJZ): de gerealiseerde opbrengsten uit koffiehuis-, restaurant- en slijterijvergunningen bedragen 951% van het begrote bedrag;
- Directie di Integracion, Maneho y Admision di Stranhero (DIMAS): in het derde kwartaal is een realisatie behaald van 191% van de begroting, hetgeen neerkomt op een meeropbrengst van circa Afl. 5,5 miljoen;
- Departamento di Transporte Publico (DTP): de gerealiseerde inkomsten liggen Afl. 0,8 miljoen boven de begroting, hetgeen overeenkomt met 197% van het begrote bedrag.

Rechten, boeten & overig

De begrotingsuitputting binnen deze hoofdcategorie bedraagt 84%, hetgeen hoger is dan de gehanteerde 75%-norm. Deze afwijking wordt voornamelijk verklaard door de hoge realisatie van de concessierechten van Aruba Airport Authority N.V., waarvoor een bedrag van Afl. 7,6 miljoen was begroot en een realisatie van Afl. 9,8 miljoen is behaald.

Daarnaast is er sprake van een relatief lage begrotingsuitputting van 58% ten opzichte van de 75%-norm. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere realisatie binnen de post Overige middelen bij de Directie Telecommunicatie, waar een totaalbedrag van Afl. 11,3 miljoen aan verplichtingen is ingediend.

Rente

Binnen de kostenplaats Financiering is sprake van een aanzienlijke meeruitputting ten aanzien van de rentelasten. Deze meeruitputting is het gevolg van hogere ingediende rentebetalingen door diverse entiteiten die leningen hebben uitstaan bij het Land Aruba, met name de Fundacion Lotto pa Deporte (FLPD), Fundacion Cas pa Comunidad Arubano (FCCA) en het Instituto Medico San Nicolas (IMSAN). Gezamenlijk hebben deze entiteiten een realisatie behaald van 318% van het voor deze post vastgestelde begrotingsbedrag.

Niet-belastingopbrengsten

Binnen deze middelensoort worden onder meer de uitkeringen van deelnemingen geraamd. Voor het begrotingsjaar 2025 is hiervoor een bedrag van Afl. 88,0 miljoen opgenomen, waarvan tot op heden Afl. 48,8 miljoen (55,4%) is gerealiseerd. Tot dusver hebben uitsluitend Aruba Airport Authority N.V. en Aruba Tourism Authority S.G. uitkeringen aan Land Aruba uitgekeerd.

Belangrijke posten binnen deze categorie zijn als volgt:

- Toeristenheffing (TPEF): in het derde kwartaal is een bedrag van Afl. 75,0 miljoen ontvangen, tegenover een raming van Afl. 87,0 miljoen.
- Erfpachtrechten: geraamd op Afl. 22,1 miljoen, met een realisatie van 68%.
- Overdrachten van het Rijk inzake de Landspakketten: verantwoord onder deze middelensoort voor een bedrag van Afl. 10,5 miljoen, met een realisatie van 49%.

Overige ontvangsten

De deviezenprovisie tot en met het derde kwartaal is uitgekomen op Afl. 54,8 miljoen. Voor het jaar 2025 is Afl. 72 miljoen geraamd.

Kosten

De realisatie van de middelen per 30 september 2025 in vergelijking met dezelfde periode in 2024 is als volgt:

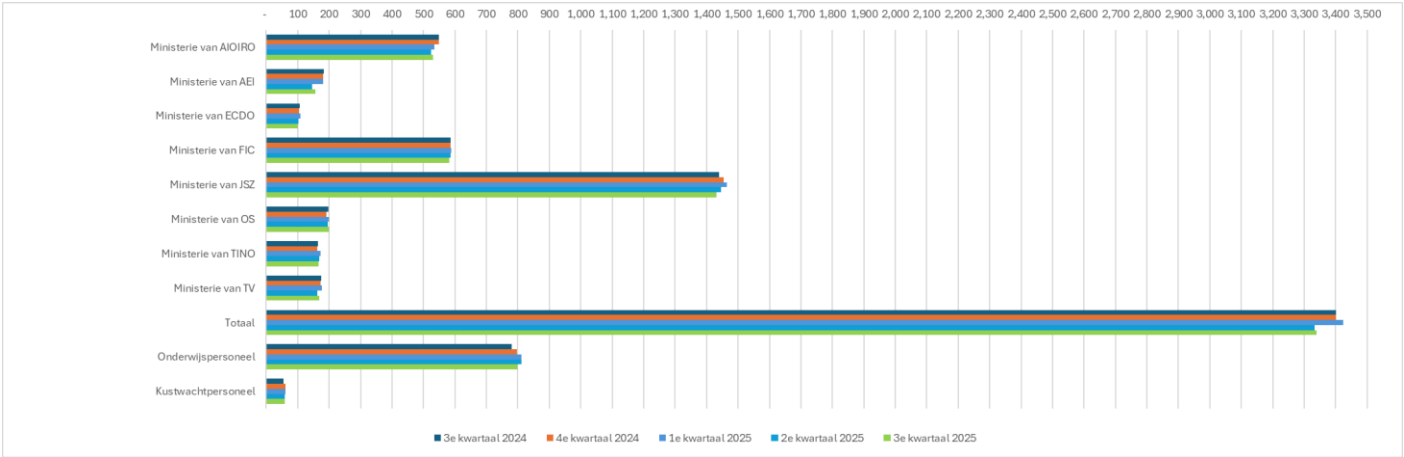
(in Afl. 1.000)

Kosten	Realisatie t/m	Realisatie t/m	Begroting	tov. real. tov. begr.	
	30 sept 2024	30 sept 2025	2025	2024	2025
Personeelslasten	353,747	377,329	509,452	107%	74%
Goederen en diensten	153,965	147,216	216,872	96%	68%
Rente	196,259	193,507	300,765	99%	64%
Subsidie	173,857	175,418	242,868	101%	72%
Overdrachten	124,460	161,639	227,175	130%	71%
Bijdragen & afschrijvingen	139,616	137,709	200,357	99%	69%
TOTAAL KOSTEN	1,141,903	1,192,818	1,697,490	104%	70%

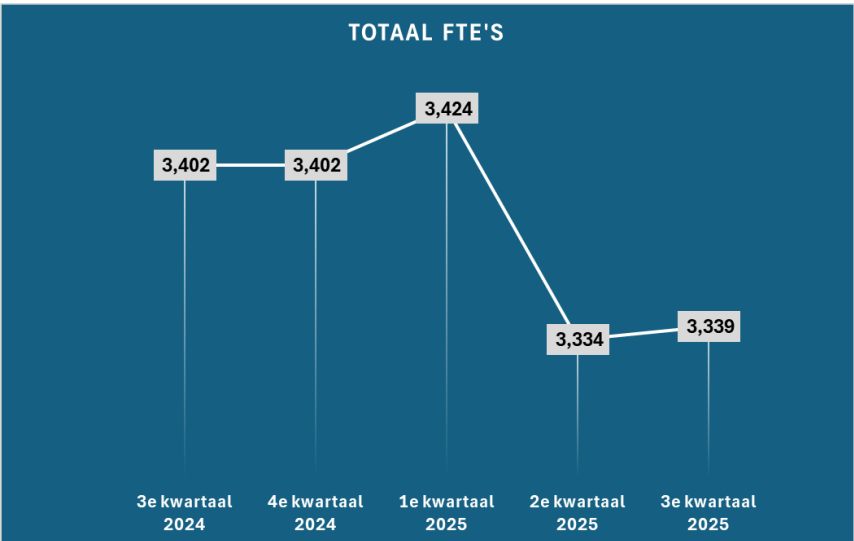
Personeelslasten

De totale personeelskosten, inclusief overwerkvergoedingen zijn voor het derde kwartaal 2025 uitgekomen op Afl. 377,3 miljoen. Dit is ruim Afl. 23,6 miljoen hoger dan de kosten over dezelfde periode als in 2024.

Tabel 2.4: Ontwikkeling personeelsaantallen in FTE's

Het aantal FTE's is in het derde kwartaal van 2025 per saldo met vijf toegenomen ten opzichte van het tweede kwartaal van 2025. Deze stijging is het gevolg van zowel personele vervangingen als nieuwe indiensttredingen, waaronder de aanstelling van negen nieuwe medewerkers ter versterking van het Departamento di Integracion, Maneho y Admision di Stranhero (DIMAS).

Goederen en diensten

De uitgaven voor goederen en diensten zijn met Afl. 6,7 miljoen gedaald ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Aan het einde van het derde kwartaal is 68% van het totale budget besteed.

Voorlopig kan worden geconcludeerd dat de uitgaven voor deskundig advies (95%) de grootste kostenpost vormt met de hoogste realisatiegraad binnen de respectieve begroting. Overige opvallende hoge kostenposten met hoge begrotingsuitputtingen boven de 75% norm betreffen de telefoon, fax- en internet kosten (82%; begroot voor 8,7 miljoen) en de huur/lease voertuigen (81%; begroot voor Afl. 8,3 miljoen). Opmerkelijk lage begrotingsrealisaties van aanzienlijke kostenposten hebben betrekking op de geneeskundige kosten (1%; begroot voor Afl. 4,2 miljoen) en overige kosten (34%; begroot voor Afl. 15,8 miljoen). De lage begrotingsrealisatie van de overige kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door het ontbreken van de realisaties van de overige kosten van de landspakketten voor Ondernijning (bestuurlijk) (begroot voor Afl. 0,7 miljoen) en Ondernijning strafrechtelijk (begroot voor Afl. 6,0 miljoen).

Rente

De rentelasten over de drie kwartalen van 2025 bedragen Afl. 193,5 miljoen, wat een daling van Afl. 2,8 miljoen betekent ten opzichte van dezelfde periode in 2024. De betaalde rente op geldleningen van de Lokale Valuta (LV) en obligatielening (LV) bedragen respectievelijk ruim Afl. 11,0 miljoen en Afl. 95,6 miljoen, terwijl de rente op geldleningen van de Vreemde Valuta (VV) ruim Afl. 86,0 miljoen bedraagt. Hiermee is voor de rentes achtereenvolgens 44%, 76% en 59% van de begroting gerealiseerd. Van de begroting voor de transactiekosten leningen is slechts 21% gerealiseerd (begroot voor Afl. 4,3 miljoen).

Subsidies

Onder subsidies zijn onder andere ook opgenomen de onderwijsvergoedingen voor de exploitatie en de salariskosten voor onderwijspersoneel.

Aan subsidies is in eerste 3 kwartalen van 2025 Afl. 1,6 miljoen meer gerealiseerd dan dezelfde periode in 2024. 72% van de begroting is in de eerste drie kwartalen gerealiseerd.

De uitsplitsing van de subsidie is als volgt.

Bedragen in Afl. 1.000

	Realisatie 2025	Begroting 2025
Algemene Subsidie	49.461	65.604
Subs. Expl. Onderwijs	22.460	22.721
Subs. Sal. Kosten Onderwijs	96.385	142.801
Projecten instellingen	7.113	11.742
TOTAAL	175.418	242.868

Overdrachten

De overdrachten zijn Afl. 37,2 miljoen hoger dan in dezelfde periode van vorig jaar. Tot nu toe is 71% van de begroting gerealiseerd. Van de overige pensioenen (begroot voor Afl. 5 miljoen) is slechts 45% besteed. Dit is voornamelijk het gevolg van de lage begrotingsuitputtingen van de overige pensioenen van de Niet verzekerden (41%; begroot voor Afl. 4,5 miljoen) en huur-, bouw- en koopsubsidie (58%; begroot voor Afl. 9,0 miljoen).

Bijdragen en afschrijvingen

De bijdragen en afschrijvingen zijn voorlopig uitgekomen op Afl. 137,7 miljoen, wat Afl. 1,9 miljoen lager is dan op 30 september 2024. De grootste afwijking ten opzichte van de begroting betreffen de post Reserves en Fondsen. Hieronder valt een gereserveerd bedrag voor het Groeifonds van het Ministerie J&S van Afl. 5,0 miljoen dat tot op heden nog niet is besteed.

Daarnaast laat de Ombudsman een lage begrotingsuitputting zien van 26%.

2.2. Toelichting op de kapitaaldienst per 30 september 2025

Kapitaalrekening per 30 september 2025

(in Afl. 1.000)

Kapitaal ontvangsten	Realisatie t/m 30 sept 2024	Realisatie t/m 30 sept 2025	Begroting 2025	tov. real. 2024	tov. begr. 2025
Verkoop onr. goederen & grond	3.238	363	-	11%	0%
Lokale Kredietaflossing	3.740	4.119	6.133	110%	67%
Vrijgekomen afschrijvingen	25.554	25.554	34.072	100%	75%
TOTAAL	32.531	30.036	40.205	92%	75%
Kapitaal uitgaven	Realisatie t/m 30 sept 2024	Realisatie t/m 30 sept 2025	Begroting 2025	tov. real. 2024	tov. begr. 2025
Investerings	4.842	15.082	71.563	312%	21%
Vermogensoverdrachten	3.810	3.888	4.430	102%	88%
Lokale kredietverlening	10.516	10.616	27.000	101%	39%
TOTAAL	19.167	29.586	102.993	154%	29%
Netto resultaat kapitaaldienst	13.364	449	-62.788	3%	-1%

Bron: Directie Financiën

Toelichting

Lokale kredietaflossing

De aflossingen van studieleningen in het derde kwartaal 2025 bedragen Afl. 4,1 miljoen waarmee een begrotingsuitputting van 67% is bereikt. In de begroting was uitgegaan van een aflossing van Afl. 6,1 miljoen. Er is Afl. 0,4 miljoen meer afgelost dan in dezelfde periode van 2024.

Vrijgekomen afschrijvingen

De realisatie van de afschrijvingskosten zijn geboekt als een schatting naar rato van de begroting 2025. De afschrijvingskosten in de exploitatierekening leiden niet tot uitgaven en worden als vrijval kapitaalontvangsten gecompenseerd in de kapitaaldienst.

Investerings

In 2025 is een bedrag van Afl. 71,6 aan investeringen geraamd. Er is Afl. 10,9 miljoen geïnvesteerd en er is voor Afl. 4,2 miljoen verplicht. Dit volume is fors hoger volume dan dezelfde periode vorig jaar. De uitvoeringscomplexiteit van een aantal investeringsprojecten en uitvoeringscapaciteit blijft een aandachtspunt.

In aanvulling op de toelichting die gegeven is in de 2^e UR 2025 is in het derde kwartaal Afl. 3,8 miljoen geïnvesteerd in het Dimple project van Dimp en Afl. 0,9 miljoen voor apparatuur voor de Fiscale Intelligence Unit.

Daarnaast is Afl. 8,9 miljoen geïnvesteerd in projecten die in eerdere jaren zijn begroot en verplicht. Deze investeringen worden in het lopende jaar rechtstreeks verantwoord op de balanspost materiele vast activa.

Vermogensoverdrachten

Vermogensoverdrachten aan Post N.V., en Hoge Colleges van Staat worden op deze post begroot. De realisatie over de eerste 9 maanden 2025 bedraagt Afl. 3,9 miljoen, waarvan Afl. 3,8 miljoen betrekking heeft op de betaling aan Post N.V. voor de dekking van het liquiditeitstekort. De raming bedraagt Afl. 4,4 miljoen.

Lokale kredietverlening

Aan het einde van het derde kwartaal van 2025 is Afl. 10,6 miljoen aan studieleningen verstrekt. Dit is Afl. 0,1 miljoen meer dan dezelfde periode vorig jaar. In de begroting is uitgegaan van een verstrekking van Afl. 27 miljoen.

3. Financiering en schuldbeheer

Land Aruba zal dit jaar Afl. 534 miljoen aan leningen terugbetalen. Dit bedrag bestaat uit Afl. 206 miljoen en Afl. 328 miljoen aan respectievelijk binnen- en buitenlandse leningen. Land zal naar schatting circa Afl. 114.3 miljoen met eigen middelen (begrotingsoverschot) terugbetalen.

Kapitaalmarkt 2025

bedragen x Afl. 1,0 miljoen			
Lening	Markt	Hoofdsom	Financiering
LNS 2025.01	BINNEN	206.0	100.0
LNS 2025.02	BINNEN	-	65.0
	BUITEN	328.0	
LNS 2025.03	n.t.b.	-	255.0
	Totaal	534.0	420.0
	-/- Financieringssaldo	74.0	
	-/- Extra*	40.3	
	Financieringsbehoefte	419.8	420.0
	*conform Najaarsnota 2025		

Bron: Directie Financiën

Het maximaal te lenen bedrag is gedurende het jaar aan verandering onderhevig geweest. In de oorspronkelijke begroting was dit bedrag vastgesteld op Afl. 456 miljoen, maar in de Voorjaarsnota werd het verhoogd naar Afl. 508 miljoen. Naar verwachting zal dit in de Najaarsnota worden teruggebracht tot Afl. 420 miljoen. In de eerste helft van 2025 werd Afl. 165 miljoen op de binnenlandse markt geherfinancierd, na afstemming met en tussenkomst van de Centrale Bank van Aruba. In het laatste kwartaal van het jaar zal het resterende bedrag, Afl. 255 miljoen, worden gefinancierd op de buitenlandse kapitaalmarkt.

Tabel 3.1: Schuldendienst 2025

bedragen x Afl. 1,0 miljoen	K1	K2	K3	K4	Totaal
Aflossingen					
Begroting/prognose	53.9	125.9	162.4	191.7	533.9
Realisatie	53.8	125.9	163.5	-	343.2
Verschil	(0.1)	0.0	1.1	-	(190.6)
Rente					
Begroting/Pprognose	56.0	69.1	71.9	100.1	297.0
Realisatie	54.5	77.2	60.9	-	192.6
Verschil	(1.5)	8.2	(11.0)	-	(104.4)
Verschil t.o.v. begroting	(1.5)	8.2	(9.9)	-	

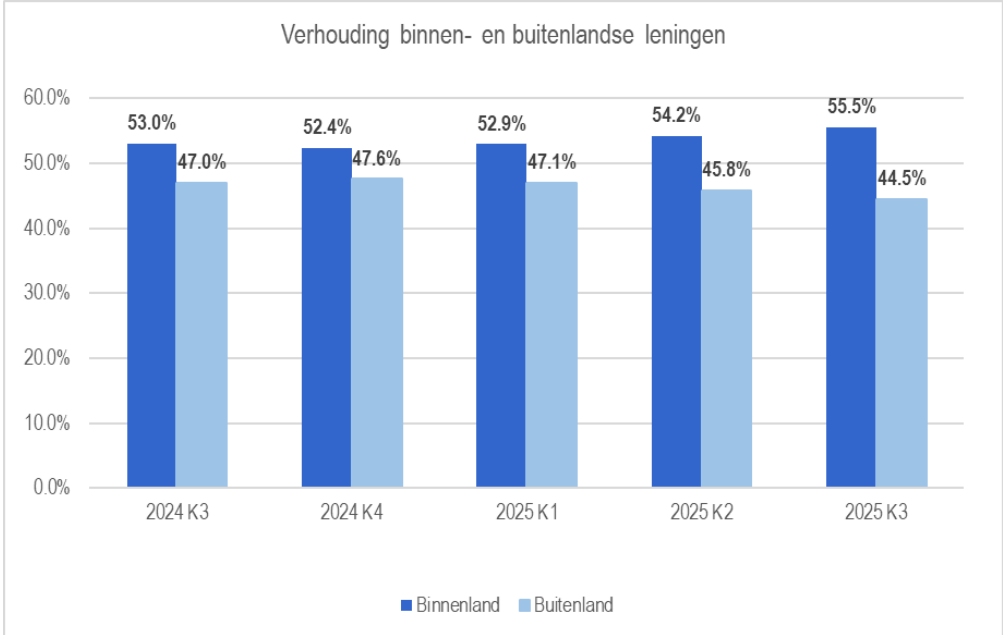
Bron: Directie Financiën

NB:

De begrotingscijfers die in deze tabel zijn opgenomen zijn de netto rentekosten.

In de vastgestelde begroting wordt onder de kostensoort rente ook koersverschillen en transactiekosten van leningen geraamd.

Grafiek 3.1: Verhouding binnen- en buitenlandse leningen

Bron: Directie Financiën

Tabel 3.2: Schuldontwikkeling per kwartaal

	2024	2024	2025	2025	2025
<i>bedragen x Afl. 1,0 miljoen</i>	K3	K4	K1	K2	K3
Binnenlandse leningen					
Staatsobligaties	2,442	2,342	2,342	2,427	2,407
Onderhandse leningen	229	229	229	229	229
Overige leningen	217	154	153	151	150
	2,888	2,725	2,724	2,807	2,785
Buitenlandse leningen					
Leningen N.I.O.	2	2	2	-	-
Leningen Rijksbegroting	1,439	1,393	1,393	1,393	1,368
Overige leningen EUR	4	4	4	4	3
Buitenlandse leningen USD	1,119	1,075	1,023	979	863
	2,564	2,473	2,421	2,375	2,234
Totaal schulden leningen	5,452	5,198	5,145	5,182	5,019
% BBP	77.1%	73.5%	70.5%	71.0%	68.7%
BBP	7,076	7,076	7,302	7,302	7,302

Bron: Directie Financiën

Bron GDP: Directie Economische Zaken, Handel en Industrie

Tabel 3.3: Kortlopend Schulden (UFR)

	2024	2024	2025	2025	2025
<i>bedragen x Afl. 1,0 miljoen</i>	K3	K4	K1	K2	K3
Crediteuren					
Kortlopende schulden - Binnenland	67.4	59.1	82.0	75.5	42.5
Kortlopende schulden - Buitenland	1.6	1.0	2.3	16.1	1.8
	69.0	60.1	84.3	91.6	44.3
Andere Verplichtingen					
Promessen en kasgeldlening	42.3	-	-	-	-
Extracomptabele schulden - Lease	7.1	6.8	6.6	6.4	6.1
	49.3	6.8	6.6	6.4	6.1
Totaal kortlopende schulden (UFR)	118.4	66.9	90.9	97.9	50.4

Bron: Directie Financiën

Tabel 3.4: Toelichting

bedragen x Afl. 1,0 miljoen		
Instrument	AFL	Toelichting
	5,182.4	Totaal schulden leningen
	97.9	Totaal kortlopende schulden (UFR)
	5,280.4	Totaal Schulden en Crediteuren 2025 K2
Staatsobligaties	(20.0)	(20.0) 131-2012-02 5,500% 2012-2025 CBA
Overige leningen	(1.6)	(1.6) 090-2004-05 6,700% 2004-2039 APFA
Leningen Rijksbegroting	(25.3)	(25.3) 186-2021-04 2,640% 2021-2022 RIJK
Overige leningen EUR	(1.2)	(1.2) 069-1999-03 5,900% 1999-2041 ACHMEA 0.1 Koersschomeling
Buitenlandse leningen USD	(115.4)	(19.1) 154-2015-04 4,500% 2015-2022 CS+ (93.6) 140-2013-06 6,319% 2013-2025 UBS (2.7) 167-2018-05 5,750 % 2018-2028 RBC
Kortlopende schulden	(47.3)	(47.3) Toename (handels-)crediteuren
Promessen	-	- schatkistpromessen
Extracompt.schulden - Lease	(0.3)	(0.3) Betalingen lease
	(210.9)	Afname in leningen en crediteuren
	5,069.4	Totaal Schulden en Crediteuren 2025 K3

Bron: Directie Financiën

Noot: Toelichting op tabel 3.2. schuldontwikkeling per kwartaal & tabel 3.3. kortlopend schulden (UFR)

4. Liquiditeitsoverzicht

Tabel 4.1: Liquiditeitsrealisatie en -prognose 2025

2025	JAN	FEB	MAR	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
<i>in Afl miljoen</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>			
1. Ontvangsten												
1. Directe belastingen	64.5	29.5	28.1	37.8	159.6	97.5	38.4	30.4	35.2	20.1	33.6	62.7
2. Indirecte belastingen	79.8	70.8	70.0	75.8	71.2	72.0	74.9	75.1	74.5	67.2	72.1	75.0
3. Niet-belastingontvangsten	13.3	12.5	12.0	12.5	10.0	8.9	8.7	51.5	23.7	27.6	24.9	25.4
4. Overige ontvangsten	16.0	11.9	5.2	16.6	10.2	22.3	12.0	10.3	32.8	7.0	7.0	14.4
TOTAAL:	173.6	124.6	115.4	142.7	251.0	200.7	134.0	167.4	166.3	121.9	137.7	177.5
2. Uitgaven												
1. Salarissen	39.6	29.7	29.9	30.2	29.7	53.3	29.2	38.5	29.6	29.4	36.4	30.3
2. Werkgevers bijdrage	8.7	8.7	8.7	8.6	8.7	8.7	8.6	8.4	8.2	9.0	8.2	9.2
3. Salaris subsidie	10.1	11.4	11.8	9.8	10.5	16.7	9.2	11.4	11.6	10.7	14.6	16.8
4. Goederen en diensten	21.6	18.6	19.5	31.8	14.7	26.6	30.5	22.1	27.0	7.9	2.1	4.2
5. Rente	8.2	34.0	12.6	9.8	13.3	54.1	16.3	18.3	26.2	57.7	26.4	16.0
7. Investerings	0.9	0.4	1.1	0.8	8.5	1.4	2.1	2.0	0.1	18.6	16.8	18.6
<i>w.v. investeringen uit voorgaande jaren</i>	<i>0.8</i>	<i>0.1</i>	<i>0.9</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1.3</i>	<i>1.8</i>	<i>1.5</i>	<i>0.1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>w.v. vervangingsinvesteringen</i>	<i>-</i>	<i>0.3</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(0.0)</i>	<i>0.0</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>w.v. overige</i>	<i>0.0</i>	<i>-</i>	<i>0.2</i>	<i>0.8</i>	<i>8.5</i>	<i>0.1</i>	<i>0.3</i>	<i>0.6</i>	<i>0.1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
8. Verrek., uitk. en bijdragen	10.5	-	-	6.3	4.6	-	5.9	4.7	-	44.9	41.1	41.1
<i>w.v. WvB/GC</i>	<i>10.5</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>6.3</i>	<i>4.6</i>	<i>-</i>	<i>5.9</i>	<i>4.7</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
9. Overdrachten en subsidies	37.0	15.5	30.4	18.5	41.9	27.0	47.1	24.0	29.3	24.9	11.5	38.0
10. Items n.i.e.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL:	136.5	118.3	114.0	115.7	131.9	187.7	148.8	129.6	132.0	203.1	157.1	174.4
3. Leningen minus terugbetalingen												
1. Leningen	2.1	1.0	0.1	0.1	0.2	-	3.6	3.1	0.6	5.9	5.1	5.4
2. Aflossingen	0.4	0.3	0.5	0.5	0.4	0.5	0.5	0.5	0.7	1.1	0.3	0.6
TOTAAL:	1.7	0.7	(0.4)	(0.4)	(0.2)	(0.5)	3.1	2.6	(0.1)	4.8	4.8	4.8
4. Netto buitenlands financiering												
1.1. Leningen buitenland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Lening NL begrotingssteun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Aflossingen buitenland	-	19.1	33.2	0.2	-	44.2	-	139.3	2.7	46.0	0.0	44.1
TOTAAL:	-	(19.1)	(33.2)	(0.2)	-	(44.2)	-	(139.3)	(2.7)	(46.0)	(0.0)	(44.1)
5. Netto binnenlands financiering												
1. Leningen binnenland	-	-	-	-	-	165.0	-	-	-	-	-	-
2. Aflossingen binnenland	0.5	0.5	0.5	0.5	-	81.0	20.5	0.5	0.5	0.5	100.5	0.5
TOTAAL:	(0.5)	(0.5)	(0.5)	(0.5)	-	84.0	(20.5)	(0.5)	(0.5)	(0.5)	(100.5)	(0.5)
6. Netto Schatkistpapier												
1. Uitgifte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Aflossing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beginsaldo	280.8	315.7	301.7	269.8	296.4	415.7	468.9	430.5	325.9	357.0	224.6	99.9
Mutaties	34.9	(13.9)	(31.9)	26.6	119.3	53.2	(38.4)	(104.6)	31.1	(132.5)	(124.7)	(46.3)
Eindsaldo	315.7	301.7	269.8	296.4	415.7	468.9	430.5	325.9	357.0	224.6	99.9	53.6
<i>voorlopige cijfers</i>												

Bron: Directie Financiën

5. Collectieve Sector

In afwachting van de samenstelling van de collectieve sector voor de jaren 2023-2025 zal voorlopig in onderhavig document de navolgende instellingen tot de collectieve sector behoren:

- Land Aruba
- Uitvoeringsorgaan Algemene Ziektekostenverzekering (AZV)
- Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- Aruba Tourism Authority (ATA)
- Servicio di Limpieza di Aruba (Serlimar)
- Stichting Education Profesional Basico (SEPB)
- Universiteit van Aruba (UA)

Onderstaande tabel presenteert de voorlopige opbrengsten, kosten en het operationeel resultaat per 30 september 2025 van de collectieve sector van Aruba.

Tabel 5.1: Exploitatieresultaat collectieve sector per 30 september 2025

bedragen x Afl. 1.000

	Opbrengsten	Kosten	Resultaat	Projectie
	t/m 30 september	t/m 30 september	t/m 30 september	voor het jaar
LAND ARUBA	1.489.704	1.192.818	296.886	150.299
AZV	478.608	402.641	75.967	107.029
SVB	403.129	325.810	77.319	57.160
ATA	118.294	64.848	53.446	48.900
SERLIMAR	26.335	23.604	2.731	3.642
SEPB	13.653	13.501	153	153
UA	12.694	14.991	-2.297	-1.084
Consolidatieverschil	-89.055	-57.490	-31.565	-41.090
Totaal	2.453.362	1.980.722	472.640	325.007

De cijfers van SEPB zijn gebaseerd op de 2^e Uitvoeringsrapportage van 2025 vanwege het ontbreken van de aanlevering voor de 3^e UR 2025

Toelichting op de grafiek

Het Land streeft ernaar om de informatieoverdracht inzake de kwartaalrapportages beter te stroomlijnen. De eerste stap daarin, betreft een verbeterde toelichting van de entiteiten AZV, SVB en ATA. De overige entiteiten behorend tot de collectieve sector zijn aangeschreven om ook nader toelichting te geven aan hun voorlopige resultaten

Land

De projectie voor het jaar is nog niet aangepast en is nog gebaseerd op de vastgestelde begroting 2025.

Dit uitgangspunt is ook toegepast op de instellingen die geen actuele projectie hebben aangeleverd. Te weten ATA en SVB.

AZV

De laatste stand van zaken met betrekking tot het meerjarig financieel kader van de AZV wordt in bijlage I van de 1^e Uitvoeringsrapportage 2025 toegelicht. Er zijn hierop geen aanpassingen gedaan.

SVB

Het exploitatieresultaat van het AOV-fonds vertoont voor het derde kwartaal van 2025 voorlopig een overschot van Afl. 60,5 miljoen. Conform informatie van de DIMP is tot en met augustus 2025 een bedrag van Afl. 266,6 miljoen aan AOV/AWW-premies geïnd. De administratiekosten worden opgenomen conform de door het administratiefonds doorbelaste kosten voor het jaar 2025.

Voor het derde kwartaal van 2025 vertoont het exploitatieresultaat voor het AWW-fonds voorlopig een overschot van Afl. 5,6 miljoen. De uitkeringskosten zijn afhankelijk van de instroom of uitstroom van pensioengerechtigden, waaronder weduwen die de AOV-pensioenleeftijd hebben bereikt en wezen die de leeftijd van 25 hebben bereikt of geen schoolverklaring hebben ingediend. De administratiekosten worden opgenomen conform het administratiefonds doorbelaste kosten 2025.

Voor het derde kwartaal van 2025 vertoont het exploitatieresultaat van het Ziektfonds voorlopig een voorschot van Afl. 4,1 miljoen. De premie opbrengsten vertonen een stijging van Afl. 1,2 miljoen t.o.v. eenzelfde periode van het voorgaande jaar. Aan de kostenkant vertonen de ziekengelden een toename van Afl. 1,7 miljoen t.o.v. eenzelfde periode van het voorgaande jaar. De administratiekosten worden opgenomen conform het administratiefonds doorbelaste kosten 2025.

Voor het derde kwartaal van 2025 vertoont het exploitatieresultaat van het Ongevallenfonds voorlopig een overschot van Afl. 4,9 miljoen. De premie opbrengsten vertonen een stijging van Afl. 0,4 miljoen t.o.v. van eenzelfde periode van het voorgaande jaar. De administratiekosten worden opgenomen conform het administratiefonds doorbelaste kosten 2025.

Voor het derde kwartaal van 2025 toont het voorlopige exploitatieresultaat van het Cessantiafonds een overschot van Afl. 2,3 miljoen. De cessantia-bijdragen van werkgevers bedragen Afl. 1,7 miljoen, en de totale opbrengsten bedragen Afl. 2,6 miljoen voor deze verslagperiode. Aan de kostenkant zijn de cessantia-uitkeringen (inclusief de sociale lasten) uitgekomen op 0,1 miljoen florin voor het derde kwartaal van 2025. De totale kosten bedragen Afl. 0,3 miljoen, wat een afname is van Afl. 0,3 miljoen t.o.v. eenzelfde periode van het voorgaand jaar. De administratiekosten worden opgenomen conform het administratiefonds doorbelaste kosten 2025.

ATA

Opbrengsten

Tot nu toe overtreft de toeristenbelasting de begroting 2025 met Afl. 9,8 miljoen. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van 3,7% in RevPAR in vergelijking met dezelfde periode in 2024. Het is belangrijk op te merken dat de daadwerkelijk geïnde Toeristenbelasting voor september nog niet is afgerond door DIMP waardoor het gerapporteerde bedrag tot nu toe een geschat bedrag voor de maand omvat.

De reispromotieheffing ligt iets onder de begrote ramingen. Dit komt doordat sommige luchtvaartmaatschappijen hun reispromotieheffing te laat hebben ingediend. Aangezien het aantal bezoekers tot nu toe 4,8% hoger is, wordt verwacht dat de daadwerkelijk geïnde reispromotieheffing hoger zal zijn dan de de budget projecties. De overige inkomsten betreft rente die is ontvangen op termijndeposito's en spaarrekeningen.

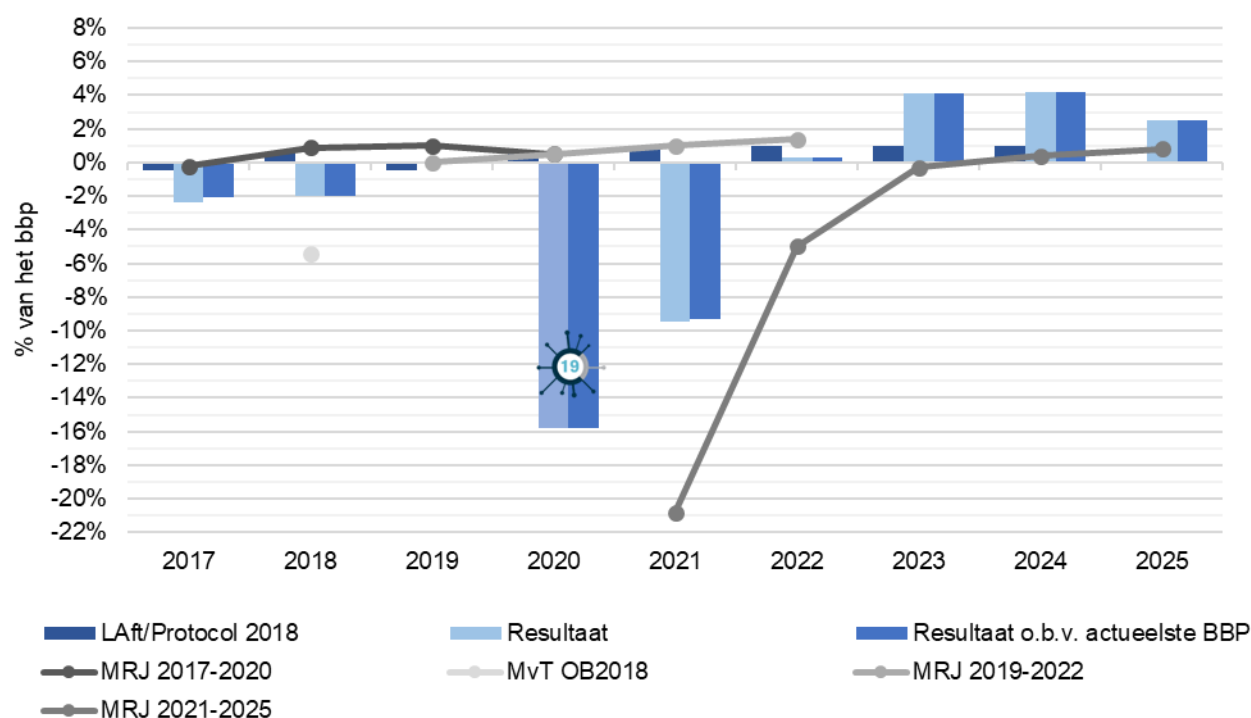
Kosten

Tot nu toe liggen de marketinguitgaven 30% onder het budget. Deze afwijking is te wijten aan vertragingen en uitstel van geplande campagnes en projecten, vooral lokale initiatieven die afhankelijk zijn van de uitvoering door overheidsdepartementen. Daarnaast zijn sommige facturen voor reeds geleverde diensten nog niet ontvangen. De operationele kosten liggen tot nu toe 20% onder het budget. Dit is voornamelijk te wijten aan een aantal openstaande FTE-positities, vertragingen in het kantooronderhoudsproject als gevolg van beperkte beschikbaarheid van middelen door de aannemer en openstaande facturen voor reeds geleverde diensten.

Overige entiteiten

Dit onderdeel zal geactualiseerd worden, zodra de overige aangeschreven entiteiten in de benodigde en aangevraagde toelichting voorzien. Tot nu toe hebben zij het verzoek van het Land in deze onvoldoende opgevolgd.

Grafiek 5.2: Financieringssaldo collectieve sector 2017-2025

Bron: Resultaat Jaarrekeningen 2017-2020, Uitvoeringsrapportages KW4 2021-2024 en de vastgestelde begroting 2025..

Toelichting op grafiek

In grafiek 5.2 wordt het financieringssaldo van de collectieve sector van de afgelopen jaren weergegeven. Ter vergelijking worden ook de begrotingsnormen uit de LAft en het protocol tussen Aruba en Nederland van 2018 en de ontwikkelingspaden van vorige Meer-jarenkaders (MRJ) gepresenteerd. In 2017 en 2018 werden de begrotingsnormen evenals het ontwikkelingsplan conform de MRJ 2017-2020 niet behaald. Het jaar 2019 laat een duidelijke omwenteling zien: met een gerealiseerde overschot van +0,7% werd ruimschoots voldaan aan de begrotingsnorm (-0,5%) en de MRJ 2019-2022 (0,0%). De verwachte ontwikkeling conform de MRJ 2019-2022 voor de dienstjaren 2020, 2021 en 2022 werd niet gehaald door de impact van de covid-19 pandemie op de economie en overheidsfinanciën. Ergo: in alle drie jaren is beroep gedaan op art 23 LAft.

Tabel 5.3: Schuldquote collectieve sector 2025

bedragen x Afl. 1,0 miljoen

Collectieve Sector	2024 K4	2025 K1	2025 K2	2025 K3
Leningen Land	5,198.4	5,144.7	5,182.4	5,019.0
Leningen SVB	-69.3	-71.4	-82.4	-81.7
Totaal leningen Collectieve Sector	5,129.1	5,073.3	5,100.0	4,937.3
% BBP	72.5%	69.0%	69.8%	67.6%
BBP	7,076.0	7,352.0	7,302.0	7,302.0

Bron: Collectieve Sector

6. Ontwikkeling personeelsnorm

Ontwikkeling Public Wage Bill | 2025

Bruto Binnenlands Product (BBP)¹ Afl. 7.302.000

Personeelslastennorm (maximaal 10%)² Afl. 730.200

Personeelslasten (YTD) Afl. 487.541 **6,68%**

	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025
Personeelslasten (ruime definitie)³	Afl. 157.432	Afl. 175.686	Afl. 154.423	Afl.
Werknemers en gewezen werknemers	Afl. 156.223	Afl. 174.520	Afl. 153.451	Afl.
Land Aruba (Payroll 1 en 17)	Afl. 98.267	Afl. 109.366	Afl. 95.860	
VUT-uitkeringsgerechtigden (Payroll 2)	Afl. 3.812	Afl. 4.539	Afl. 4.469	
Dienst Publieke Scholen (Payroll 3)	Afl. 20.855	Afl. 23.240	Afl. 20.388	
Dienst Openbare Werken (Payroll 4)	Afl. 3.536	Afl. 3.683	Afl. 3.151	
Stichting Educacion Profesional Basico (Payroll 6)	Afl. 5.311	Afl. 6.088	Afl. 5.369	
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Aruba (Payroll 7)	Afl. 2.575	Afl. 2.939	Afl. 2.568	
Stichting Voortgezet Onderwijs Aruba (Payroll 8)	Afl. 3.131	Afl. 3.497	Afl. 3.066	
Stichting Katholiek Onderwijs Aruba (Payroll 9)	Afl. 17.258	Afl. 19.463	Afl. 17.012	
Staten van Aruba (Payroll 13)	Afl. 891	Afl. 1.110	Afl. 978	
Vaste Colleges van Advies (Payroll 16)	Afl. 224	Afl. 205	Afl. 202	
Overbruggingsuitkeringen gewezen ambtsdragers (Payroll 19)	Afl. 362	Afl. 390	Afl. 388	
Directe externe inhuur	Afl. 1.209	Afl. 1.166	Afl. 973	Afl.
Invalliers en oproepkrachten (Payrolls 20 en 21)	Afl. 343	Afl. 397	Afl. 304	
Dienstverleners (Payroll 23)	Afl. 866	Afl. 769	Afl. 669	

¹Economic Outlook (DEZHI), Mei 2025

²Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht (opname nieuwe begrotingsnormen)

³Als kanttekening wordt geplaatst dat bepaalde kosten (nog) niet op kwartaalbasis gerapporteerd kunnen worden, zoals de tegemoetkoming in de ziektekosten bekend als A

* bedragen zijn in duizenden (x 1000)

bron: Payroll Systeem Aruba (PSA)

Toelichting

In het onderhavige overzicht wordt de realisatie van de personeelslasten over de eerste drie kwartalen van 2025 weergegeven, uitgesplitst naar de betrokken payrollbedrijven. In de Economic Outlook van mei 2025 is de projectie van het bruto binnenlands product (BBP) voor 2025 bijgesteld naar Afl. 7.302 miljoen.

De public wage bill voor de eerste drie kwartalen samen bedraagt 6,68%. Bij extrapolatie van dit percentage naar het volledige jaar, en met inachtneming van kosten die niet elk kwartaal tot uiting komen, zal het Land naar verwachting voldoen aan de personeelslastennorm zoals vastgelegd in de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft).

Het is echter van belang om op te merken dat een (lichte) stijging van de public wage bill wordt verwacht, als gevolg van het volledige effect van de toegekende indexeringen met ingang van 1 juli 2024 en 1 januari 2025.

Tabel 1: vergelijking tussen de realisatie van Q3 2024 en Q3 2025*bedragen x Afl. 1000*

	2024-Q3	2025-Q3	Mutatie
4100	283,207	302,803	19,596
4101 Salarissen en toelagen	237,911	253,873	15,962
4102 Overwerkvergoedingen	20,717	21,849	1,132
4103 Kindertoelage	1,392	1,364	(28)
4104 Vakantie-uitkering	23,064	25,581	2,517
4105 Vergoedingen e.d.	123	136	13
4200	70,715	75,449	4,734
4201 Toeslag AOV/AWW	25,760	26,768	1,009
4204 Bijdrage APFA	23,047	25,856	2,809
4206 Bijdrage AZV	21,909	22,825	916
Personeelskosten in enge zin	353,922	378,251	24,329

Bron: PSA

De stijging van de personeelskosten in het tweede kwartaal van 2025 ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2024 houdt voornamelijk verband met de toegekende indexeringen per 1 juli 2024 en 1 januari 2025.

1. Beperking indienstneming

In het derde kwartaal van 2025 zijn in totaal **49** overheidswerknemers in dienst genomen bij verschillende overheidsorganisaties.

2. Aflopende contracten

Het Departamento Recurso Humano (DRH) analyseert elk kwartaal de contracten die van rechtswege zullen aflopen. Op basis van deze analyse worden de benodigde besluiten in de ministerraad genomen. In de periode van juli tot en met september 2025 zijn, op grond van deze besluiten, **16** contracten van rechtswege beëindigd of opgezegd.

3. Elimineren van automatisme in periodieken en bevordering

Conform de uitvoeringsagenda van het Landspakket is in 2023 het prestatie-managementsysteem geïntroduceerd. De gekwantificeerde gevolgen van deze maatregel zijn echter helaas nog niet vast te stellen, aangezien hiervoor nog geen registratiesysteem beschikbaar is.

4. Verlaging overwerkkosten

Met dit instrument dient gewaarborgd te worden dat de uitbetalingen aan overwerkvergoeding begrensd wordt. Uit de monitoring is gebleken dat de realisatie van het uitbetaalde overwerk in het derde kwartaal van 2025 met **Afl. 1,1** miljoen is gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2024.

5. Openstelling VUT-regeling

In het derde kwartaal van 2025 hebben **6** overheidswerknemers gebruik gemaakt van de vorige VUT-regeling.

6. Gepensioneerden met limitatief vervulling vacature

Gedurende dit kwartaal van 2025 hebben **11** ambtenaren de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

7. Uitstroom overige redenen bevorderen

In dit kwartaal hebben er **17** overheidswerknemers wegens overige redenen de overheidsdienst verlaten. Hieronder volgt een overzicht van de uitstroom wegens overige redenen.

Tabel 2: uitstroom overige redenen

Omschrijving uitstroom	Bezetting
Ontslag op eigen verzoek	12
Overlijden	0
Disciplinair ontslag	0
Overige redenen	5
Totaal:	17

Bron: PSA

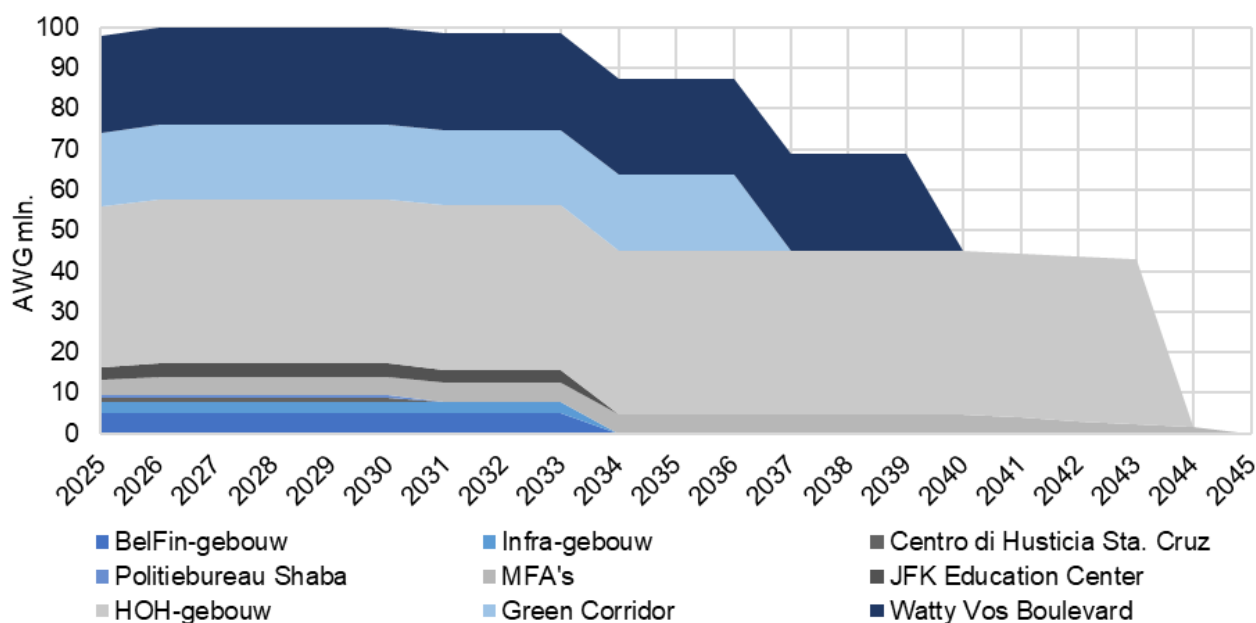
7. Publiek-Private Samenwerkingen (PPP)

Dit hoofdstuk van de uitvoeringsrapportage biedt inzichten in de realisatie van de begrote bedragen aan PPS en in de mogelijke ontwikkelingen van invloed daarop. Daarnaast dient ook vermeld te worden, dat dit hoofdstuk een bijdrage levert aan de navolging van de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer om de informatievoorziening inzake PPS te verbeteren door onder andere een nauwere samenwerking tussen de overheidsdiensten te verwezenlijken, welke resulteert in de inhoud van het onderhavige onderdeel van deze rapportage.

6.1 Voorraad en doorlooptijd

Het Land kent in totaal een aantal van negen PPS'en welke te verdelen zijn in DBFM(O) en non-DBFM(O) overeenkomsten. DBFM(O)-overeenkomsten houden in dat de private partner verantwoordelijk is voor alle fases van de overheidsopdracht. In het geval van een DBFM(O)-overeenkomst is de private partner verantwoordelijk voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van het aangegeven project. Onder dit type overeenkomsten vallen projecten als de Green Corridor en de Watty Vos Boulevard. Daarentegen non-DBFM(O)-overeenkomsten betreffen PPS-overeenkomsten waar de private partner verantwoordelijk is voor één of meerdere fases van de opdracht, maar niet voor alle fases. Projecten als het BelFin-gebouw en het JFK Education Center² zijn als een non-DBFM(O)-overeenkomst te bestempelen. De totale voorraad van het Land (inclusief doorlooptijd) aan PPS is weergegeven in grafiek 6.1.

Grafiek 6.1: Voorraad en doorlooptijd PPS

Noot: In de bovenstaande grafiek wordt in de meerjarige projecties geen rekening gehouden met eventuele inflatoire effecten.

6.2 Realisatie kosten PPS

Het totaal begroot bedrag aan PPS in 2025 bedraagt Afl. 97,7 miljoen, waarvan Afl. 16,4 miljoen aan huisvesting en dienstverlening en Afl. 81,1 miljoen aan zorg en infrastructuur. Tabel 6.1 geeft de realisatie van het begrote bedrag aan PPS weer.

² De duur van de huurovereenkomst van de JFK Education Center is 5 jaar. De aanname is gemaakt dat de huisvesting van overheidsdiensten in het JFK Education Center meer dan 5 jaar zal duren door eventuele verlenging(en) van het huurcontract. Einddatum is gelijkgesteld aan de einddatum van het BelFin-gebouw.

Tot en met de maand september 2025 bedragen de totale betalingen aan PPS Afl. 73,2 miljoen. Dit is gelijk aan een begrotingsrealisatie van 74,9 %. De begrotingsuitputting van huisvesting en dienstverlening (69,5%), het HOH-gebouw (75%), de Green Corridor (76,5%) en de Watty Vos Boulevard (77,2%) volgen redelijk het trendmatig betalingspatroon.

Tabel 6.1 Realisatie betalingen PPS

(in Afl. 1000)

Publiek-Private Samenwerkingen	t/m 30 sept 2024	Begroot 2025	t/m 30 sept 2025	% Begrotings- uitputting
Huisvesting en dienstverlening	11.486	16.433	11.413	69,5%
<i>BelFin-gebouw</i>	3.637	4.952	3.637	73,4%
<i>Infra-gebouw</i>	2.113	2.837	2.113	74,5%
<i>Centro di Husticia Sta. Cruz</i>	745	993	745	75,0%
<i>Politiebureau Shaba</i>	384	512	384	75,0%
<i>MFA Noord/Paradera/Savaneta/Sta. Cruz/San Nicolas</i>	2.187	3.914	2.205	56,3%
<i>JFK Education Center</i>	2.420	3.226	2.329	72,2%
Zorg en infrastructuur	60.744	81.301	61.761	76,0%
<i>HOH-gebouw</i>	28.718	39.324	29.493	75,0%
<i>Green Corridor</i>	13.813	18.377	14.054	76,5%
<i>Watty Vos Boulevard</i>	18.213	23.600	18.214	77,2%
Totaal	72.230	97.734	73.174	74,9%

Bron: Directie Financiën en DOW

BIJLAGE I

Resultaat exploitatie en kapitaaldienst per ministerie

bedragen x Afl. 1.000

Middelen	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Directe belasting	521.095	-	-	-	-	-	-	-	521.095
Indirecte belastingen	664.136	23	-	-	-	-	-	-	664.113
Retributies, leges & rechten	27.258	6.718	1.774	1.172	5.527	11.494	60	512	1
Rechten, boeten & overig	47.041	2.330	3.532	11.353	9.884	208	115	8.078	11.541
Rente	1.156	-	-	-	-	-	-	-	1.156
Niet-Belastingopbrengsten	161.786	24.895	-	599	52.789	45	556	2.128	80.774
Landsbedrijven en fondsen	2.316	2.316	-	-	-	-	-	-	0,2
Overige ontvangsten	64.916	12	12	4	12	4	8	12	64.851
Totaal realisatie	1.489.704	36.294	5.319	13.127	68.213	11.751	740	10.730	1.343.531

Middelen	Totaal begroot	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Directe belasting	627.500	-	-	-	-	-	-	-	627.500
Indirecte belastingen	831.015	15	-	-	-	-	-	-	831.000
Retributies, leges & rechten	22.821	7.700	1.175	1.415	5.400	6.000	80	1.050	1
Rechten, boeten & overig	56.331	2.683	4.402	19.503	7.582	535	155	7.470	14.000
Rente	283	-	-	-	-	-	-	-	283
Niet-Belastingopbrengsten	223.468	34.060	-	4.540	49.919	10.000	517	7.779	116.655
Landsbedrijven en fondsen	4.209	4.209	-	-	-	-	-	-	-
Overige ontvangsten	82.162	24	12	15	15	15	15	13	82.053
Totaal begroot	1.847.789	48.691	5.590	25.473	62.916	16.550	767	16.311	1.671.492
Verschil	-358.085	-12.397	-270	-12.346	5.297	-4.799	-27	-5.581	-327.961

Kosten	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Personeel	377.329	51.678	14.902	9.625	14.659	13.755	84.436	136.801	51.473
Goederen & Diensten	147.216	19.484	28.939	3.427	5.310	3.941	19.200	45.254	21.662
Rente	193.507	-	-	-	-	-	-	-	193.507
Subsidies	175.418	-	23.311	-	4.708	-	123.232	21.837	2.331
Overdrachten	161.639	4.228	21	2.464	415	-	44	45.433	109.034
Bijdragen & Afschrijvingen	137.709	88.257	764	176	34.231	1.086	3.291	3.757	6.146
Totaal realisatie	1.192.818	163.647	67.937	15.691	59.324	18.782	230.202	253.082	384.154

Kosten	Totaal begroot	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Personeel	509.452	70.038	20.440	14.617	20.747	21.190	111.460	179.645	71.315
Goederen & Diensten	216.872	30.473	39.864	5.727	12.785	7.019	29.669	62.887	28.449
Rente	300.765	-	-	-	-	-	-	-	300.765
Subsidies	242.868	-	32.923	-	6.330	-	171.216	29.321	3.078
Overdrachten	227.175	5.149	22	3.027	150	-	675	61.248	156.905
Bijdragen & Afschrijvingen	200.357	132.756	1.077	295	44.632	1.199	4.392	10.147	5.860
Totaal begroot	1.697.490	238.416	94.326	23.666	84.644	29.408	317.411	343.248	566.372
Verschil	-504.672	-234.188	-94.305	-21.202	-84.229	-29.408	-317.367	-297.815	-457.337
Realisatie exploitatiesaldo	296.886	-127.353	-62.618	-2.564	8.889	-7.032	-229.462	-242.352	959.377

Financieringsmiddelen	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Verkoop kapitaalgoederen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verkoop grond & overig	363	363	-	-	-	-	-	-	-
Lokale kredietaflossing	4.119	-	-	-	-	-	-	-	4.119
Bijdrage kostenbegroting	25.554	-	-	-	-	-	-	-	25.554
Totaal Realisatie	30.036	-	-	-	-	-	-	-	-

Financieringsmiddelen	Totaal begroot	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Verkoop kapitaalgoederen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verkoop grond & overig	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lokale kredietaflossing	6.133	-	-	-	-	-	-	-	6.133
Bijdrage kostenbegroting	34.072	-	-	-	-	-	-	-	34.072
Totaal begroot	40.205	-	-	-	-	-	-	-	40.205
Verschil	-10.169	0	0	0	0	0	0	0	-40.205

Kapitaaluitgaven	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Onroerende goederen	758	-	248	-	-	-	510	-	-
Infrastructurele werken	158	158	-	-	-	-	-	-	-
Roerende goederen	9.581	(11)	-	-	159	-	-	8.488	944
Overheidsprojecten	4.585	450	-	364	-	-	-	-	3.771
Lokale vermogensoverdracht	3.888	88	-	3.800	-	-	-	-	-
Lokale kredietverlening	10.616	-	-	-	-	-	-	-	10.616
Totaal Realisatie	29.586	686	248	4.164	159	-	510	8.488	15.331

Kapitaaluitgaven	Totaal begroot	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Onroerende goederen	16.704	5.963	807	-	-	-	4.490	2.758	2.687
Infrastructurele werken	13.896	7.733	6.163	-	-	-	-	-	-
Roerende goederen	14.857	2.757	-	662	304	-	-	9.449	1.685
Overheidsprojecten	26.106	6.216	1.108	570	500	500	863	5.915	10.435
Lokale vermogensoverdracht	4.430	630	-	3.800	-	-	-	-	-
Lokale kredietverlening	27.000	-	-	-	-	-	-	-	27.000
Totaal begroot	102.993	23.299	8.077	5.032	804	500	5.353	18.121	41.807
Verschil	73.407	22.613	7.829	868	645	500	4.843	9.633	26.476
Realisatie kapitaaldienst	449	-686	-248	-4.164	-159	0	-510	-8.488	-15.331

Financiering LV & W	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Realisatie	165.000	-	-	-	-	-	-	-	165.000
Begroting	507.691	-	-	-	-	-	-	-	507.691
Verschil	342.691	-	-	-	-	-	-	-	342.691

Aflossing LV & W	Totaal realisatie	Min 0 AZIOIRO	Min 2 TINO	Min 3 ECDO	Min 5 T&V	Min 6 AEI	Min 7 O&S	Min 8 J&S	Min 9 FIC
Realisatie	404.676	-	-	-	-	-	-	-	404.676
Begroting	595.202	-	-	-	-	-	-	-	595.202
Verschil	190.526	-	-	-	-	-	-	-	190.526

Bron: Directie Financiën

BIJLAGE II

Definities

SOFR

Secured Offered Financing Rate (SOFR) is een referentierente welke door banken onderling gebruikt wordt om de in rekening te brengen rente op korte-termijn leningen tussen banken onderling te berekenen. Deze referentierente is gebaseerd op de koers van de door het Amerikaanse Ministerie van Financiën aangeboden terugkoopovereenkomst op korte-termijn leningen tussen banken.

Leningen en schulden

Bij de schulden wordt onderscheid gemaakt tussen de formele leningen op de kapitaalmarkt en de financieringen op de geldmarkt, ofwel de kortlopende schulden, werkkapitaal (doorgaans Unmet Financing Requirement of UFR genoemd) en de latente schulden.

Leningen, classificatie

De leningen zijn ingedeeld overeenkomstig de comptabele richtlijnen zodat ook de aansluiting met 's Lands begrotingen en jaarrekeningen mogelijk is. Hierbij geldt dat de plaats waar een lening is uitgegeven bepalend is voor de classificatie van een lening als zijnde een binnen- of een buitenlandse verplichting. De vestigingsplaats van de schuldeiser speelt daarbij geen rol.

Leningen, lease

Betalingen uit hoofde van de (lease-)overeenkomst tussen Land Aruba en Beehive N.V. worden zowel in de begrotingen als de jaarrekeningen als huurkosten verantwoord. Omwille van de aansluiting met de schuldstatistieken van de Centrale Bank van Aruba worden de aan voornoemd overeenkomst verbonden kosten in dit verslag als leningen verantwoord. Formeel zijn er echter geen rentelasten noch aflossingen afgesproken.

Liquiditeitsplanning

De liquiditeitsplanning (LQP) is een vertaling van de begroting naar projecties op maandbasis. Die projecties worden maandelijks bijgesteld als gevolg van realisaties. Het totaalbedrag voor een gegeven line-item op de LQP zal gelijk zijn aan het bedrag dat er daarvoor op de begroting is opgenomen. Wanneer de realisatie in een gegeven maand afwijkt van een geprojecteerd bedrag dan wordt dat verschil evenredig gecorrigeerd en verspreid over de komende maanden. Alleen bij waarneming van een structurele afwijking wordt het begrote bedrag losgelaten. Alle in de LQP opgenomen bedragen, inclusief de bedragen over voorgaande periodes, zijn voorlopige cijfers.

Schatkistpromessen en kasgeldleningen

Onder schatkistpromessen zijn schatkistpapier met een looptijd van drie maanden tot maximaal één jaar. Kasgeldleningen hebben een looptijd van maximaal zes maanden. Beide zijn geldmarkt-instrumenten die expliciet bedoeld zijn voor het sturen van werkkapitaal.

Schuldendienst, aflossingen

Op de tabellen met projecties voor Aflossingen worden alleen de Aflossing vermeld van leningen die op de kapitaalmarkt zijn aangegaan. Niet inbegrepen zijn de financieringsactiviteiten op de geldmarkt w.o. schatkistpapier (promessen en kasgeld) en handelskredieten. Deze kredieten bedoeld voor het sturen van de werkkapitaal en maken geen deel uit van de schuldendienst.

Schuldendienst, rente

Op de tabellen met de gerealiseerde rentelasten worden alle rentelasten vermeld, dus inclusief rente op schatkistpapier.

Minister di Finansa, Asunto Economico, Sector Primario

L.G.Smith Blvd. 76 Oranjestad, Aruba

Tel. (297) 528 4900